

Financijsko planiranje kod proračunskih korisnika na primjeru zdravog grada Poreč

Ritoša, Adriana

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:218605>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-23**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

ADRIANA RITOŠA

**FINANCIJSKO PLANIRANJE KOD
PRORAČUNSKIH KORISNIKA NA PRIMJERU
ZDRAVOG GRADA POREČ**

Diplomski rad

Pula, 2020.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

ADRIANA RITOŠA

**FINANCIJSKO PLANIRANJE KOD
PRORAČUNSKIH KORISNIKA NA PRIMJERU
ZDRAVOG GRADA POREČ**

Diplomski rad

JMBAG: 0303058263, redovni student

Studijski smjer: Financijski management

Predmet: Računovodstvo proračunskih i neprofitnih organizacija

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Računovodstvo

Mentor: Izv. prof. dr. sc. Ksenija Černe

Pula, srpanj 2020.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani Adriana Ritoša, kandidat za magistra ekonomije/poslovne ekonomije ovime izjavljujem da je ovaj Diplomski rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Diplomskog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Adriana Ritoša dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile

u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj diplomski rad pod nazivom Financijsko planiranje kod proračunskih korisnika na primjeru Zdravog grada Poreč koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet istraživanja	1
1.3. Metode istraživanja	2
1.4. Struktura rada.....	2
2. PRORAČUNSKO RAČUNOVODSTVO	4
2.1. Proračunska načela	4
2.2. Poslovne knjige	5
2.3. Računski plan.....	6
2.4. Financijski izvještaji	8
2.5. Odgovornost i obveze kod proračunskog računovodstva	8
3. PRORAČUNSKI KORISNICI	9
3.1. Zdravstvene usluge.....	10
3.2. Obrazovne usluge	12
3.3. Socijalna skrb.....	17
4. FINANCIJSKO PLANIRANJE KOD PRORAČUNSKIH KORISNIKA	21
4.1. Redoslijed financijskog plana prema proračunskim klasifikacijama	22
4.2. Izvori financiranja.....	23
4.3. Planiranje financijskog plana	24
4.3.1. Planiranje kod proračunskih korisnika državnog proračuna	25
4.3.2. Planiranje kod proračunskih korisnika jedinica lokalne i regionalne samouprave	28
4.4. Obrazloženje financijskog plana	30
4.5. Rokovi dostave.....	33
5. PRAĆENJE REALIZACIJE PRORAČUNA I FINANCIJSKOG PLANA	34
5.1. Izvršenje proračuna i financijskog plana.....	34
6. FINANCIJSKO PLANIRANJE KOD PRORAČUNSKOG KORISNIKA "ZDRAVI GRAD POREČ"	37
6.1. Financijsko planiranje "Zdravog grada Poreč"	40
6.2. Obrazloženje financijskog plana "Zdravog grada Poreč" za 2019. godinu	56
6.3. Praćenje realizacije financijskog plana "Zdravog grada Poreč"	61

7. ZAKLJUČAK	63
LITERATURA	65
POPIS TABLICA	67
POPIS SLIKA	67
SAŽETAK	68
SUMMARY	69

1. UVOD

1.1. Predmet istraživanja

Predmet istraživanja ovog diplomskog rada odnosi se na financijsko planiranje proračunskih korisnika koje je opisano u prvom dijelu rada. Uz to opisan je proračunski sustav Republike Hrvatske i sustav proračuna i proračunskog računovodstva koji su dužni primjenjivati subjekti unutar ovog sustava. Dodatno je i kroz regulatorni okvir prikazan proces od financijskog planiranja do izvršenja proračuna.

Nakon teoretskog djela slijedi praktični dio koji se odnosi na financijsko planiranje "Zdravog grada Poreč" kao proračunskog korisnika. Ovaj proračunski korisnik pripada području socijalne skrbi, točnije to je centar za pružanje usluga u zajednici. Njegov nadležni proračun od kojeg dobiva najviše novčanih sredstva je lokalni proračun Grada Poreča.

1.2. Ciljevi istraživanja

Glavni cilj ovoga istraživanja je utvrditi način i postupak financijskog planiranja kod proračunskih korisnika u Hrvatskoj te dodatno vidjeti isto na primjeru jednog proračunskog korisnika. Sam proces financijskog planiranja strogo je reguliran zakonima i propisima Ministarstva financija, a nekada i propisima nadležnog ministarstva, ovisno o korisniku.

Kako se radi od državnom novcu ili novcu županija i gradova, postoji velika odgovornost i kontrola korištenja sredstava. Proračunski korisnici moraju pažljivo planirati svoje obveze, prihode i rashode kako bi se mogla osigurati sredstva za iste. Planiranje se ne provodi samo za jednu godinu unaprijed već za tri godine.

1.3. Metode istraživanja

Prilikom pisanja rada korištena je dostupna literatura koja se odnosi na teoriju iz proračunskog računovodstva. Korištena literatura obuhvaća knjige iz proračunskog računovodstva, zakone, pravilnike, propise koji su bili na snazi 2020. godine te internetske stranice vezane uz ovu tematiku.

Za izradu ovog diplomskog rada korištene su metode analize i sinteze, metoda istraživanja, klasifikacije, komparacije, studije slučaja. Uz navedene korištene su još deskriptivna metoda te induktivna i deduktivna metoda.

1.4. Struktura rada

Struktura diplomskog rada podijeljena je na sedam poglavlja. Nakon uvoda koji je prvo poglavlje i objašnjava predmet i ciljeve istraživanja slijedi drugo poglavlje koje se odnosi na opis proračunskog računovodstva, njegovih temeljnih pravila, isprava, poslovnih knjiga i financijskih izvještaja.

Treće poglavlje prikazuje sustav proračuna Republike Hrvatske, točnije tko sve mogu biti proračunski korisnici te kako se oni financiraju. Detaljnije su opisane tri skupine proračunskih korisnika koje su najviše financiraju iz državnih i lokalnih proračuna, a to su zdravstvene usluge, obrazovne usluge i socijalna skrb. Kategorija obrazovnih usluga obuhvaća predškolski odgoj, osnovnoškolsko obrazovanje i srednjoškolsko obrazovanje te visoko školstvo. Poseban fokus stavljen je na skupinu socijalne skrbi kojoj pripada Zdravi grad Poreč koji je posebna vrsta ustanove iz ove skupine, a to je centar za pružanje usluga u zajednici.

Sljedeće četvrto poglavlje objašnjava suštinu ovog diplomskog rada, a to je financijsko planiranje kod proračunskih korisnika. Zakonski je reguliran redoslijed i sadržaj financijskog plana proračunskih korisnika kao i ostala pravila koja se moraju poštivati prilikom njegovog donošenja. Dodatak financijskom planu jest njegovo obrazloženje koje se također predaje uz financijski plan.

Nakon planiranja, dolazimo do praćenja realizacije plana uspoređujući financijski plan s financijskim izvještajima za određenu godinu. U proračunskom sustavu prihodi trebaju biti jednaki rashodima i nema dobiti ni gubitka. Ipak, može doći do nejednakosti.

U situaciji kada je ostvareno više prihoda i primitaka nego rashoda i izdataka dolazi do viška prihoda i primitaka koji se prenosi u sljedeću godinu. Ukoliko je iznos rashoda veći od iznosa prihoda nastaje manjak koji dovodi do rebalansa proračuna u kojem se režu pojedini rashodi.

Šesto poglavlje odnosi se na razradu primjera i prikazuje kako jedan proračunski korisnik koji se financira iz proračuna grada donosi svoje financijske planove. Ovaj korisnik nalazi se u domeni socijalne skrbi, točnije to je centar za pružanje usluga u zajednici koji djeluje pod nazivom "Zdravi grad Poreč". Nakon prikaza planiranih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka za 2019. godinu bit će popraćeno i izvršenje tog plana usporedbom s financijskim izvještajem iz te godine. U obrazloženju financijskog plana "Zdravog grada Poreč" objašnjeno je na koji način se provode programi te kako se troše dobivena sredstva.

Posljednja točka je zaključak koji donosi kritički osvrt na cjelokupan rad kako na teoretski dio tako i na posljednji praktični dio.

2. PRORAČUNSKO RAČUNOVODSTVO

Državno računovodstvo može se koristiti kao sinonim proračunskom računovodstvu koje se razvijalo s funkcijama države. Najjednostavnije rečeno državno računovodstvo prikazuje financijske transakcije između državnih tijela i institucija. Uz to bitno je da se proračunskim računovodstvom ispuni cilj informiranosti o funkcionalnosti, a uz njega i drugi cilj koji se odnosi na zakonitost financijskih transakcija u državi (Jakir Bajo et. al., 2011.).

Proračunsko računovodstvo temelji se na načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor primjenjuju se i u proračunskom računovodstvu Hrvatske.

Načelo dvojnog knjigovodstva ne primjenjuje se samo kod računovodstva poduzetnika, već i kod proračunskog računovodstva. Razlika u odnosu na računovodstvo poduzeća je kontni plan, odnosno računski plan koji se koristi kod računovodstva proračuna i proračunskih korisnika (članak 98. Zakona o proračunu, NN 87/08, 136/12, 15/15).

U okviru proračunskog računovodstva uređene su poslovne knjige, knjigovodstvene isprave i računski plan. Shodno tome određuje se priznavanje prihoda, primitaka, rashoda i izdataka, procjenjivanje bilančnih pozicija, revalorizacija te financijsko izvještavanje (članak 97. Zakona o proračunu, NN 87/08, 136/12, 15/15).

2.1. Proračunska načela

Proračunsko računovodstvo se razlikuje od računovodstva poduzetnika kod priznavanja prihoda, primitaka, rashoda i izdataka te ih priznaje prema modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja. Prema modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška vrši se procjena imovine, obveza te izvora vlasništva (članak 104. Zakona o proračunu, NN 87/08, 136/12, 15/15).

U 17. članku Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN 87/08, 136/12) navedena su načela za iskazivanje imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda. Imovina se klasificira po svojoj vrsti, trajnosti i funkciji u obavljanju djelatnosti uz primjenu metode povijesnog troška. Njezino početno stanje iskazuje se po trošku

nabave, tj. po procijenjenoj vrijednosti. Po trajnosti imovina se dijeli na dugotrajnu financijsku i nefinancijsku imovinu te kratkotrajnu nefinancijsku imovinu.

Obveze se kao i imovina evidentiraju po računovodstvenom načelu nastanka događaju uz primjenu metode povijesnog troška, a klasificiraju se prema namjeni i ročnosti. Razlika između imovine i obveza čini vlastite izvore.

Spomenuto modificirano računovodstveno načelo nastanka događaja koristi se za iskazivanje prihoda i rashoda. Ono ne iskazuje rashod amortizacije nefinancijske dugotrajne imovine, prihodi i rashodi se ne iskazuju kod promjena vrijednosti nefinancijske imovine. Po ovom načelu prihodi se priznaju u izvještajnom razdoblju u kojemu su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti. Nadalje, rashodi se priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja, obveza i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju. Rashodi koji se odnose na utrošak kratkotrajne nefinancijske imovine priznaju se u trenutku nabave i u visini njene nabavne vrijednosti.

Iznimka je djelatnost zdravstva i obavljanje vlastite trgovačke i proizvođačke djelatnosti kada se rashodi za kratkotrajnu nefinancijsku imovinu iskazuju u trenutku stvarnog utroška odnosno prodaje (članak 20. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, NN 87/08, 136/12).

2.2. Poslovne knjige

Dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige jesu prema 102. članku Zakona o proračunu (NN 87/08, 136/12, 15/15) poslovne knjige kako proračunskih korisnika tako i jedinica lokalne i regionalne samouprave. Sadržaj poslovnih knjiga propisuje ministar financija, a vode se za proračunsku godinu koja je jednaka kalendarskoj godini.

U dnevnik se poslovne promjene unose kronološkim redoslijedom, dok se u glavnu knjigu poslovne promjene unose sustavno s obzirom na to radi li se o imovini, obvezama, vlastitim izvorima, prihodima ili rashodima (članak 6. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, NN 87/08, 136/12). Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki iz glavne knjige.

Proračunski korisnici kao i proračun moraju obvezno voditi analitička knjigovodstva za sljedeće tri stavke prema članku 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN 87/08, 136/12):

1. Dugotrajnu nefinancijsku imovinu (po vrsti, količini i vrijednosti)
2. Kratkotrajnu nefinancijsku imovinu (po vrsti, količini i vrijednosti)
3. Financijsku imovinu i obveze i to za:
 - Potraživanja i obveze (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospjeća i zateznim kamatama)
 - Primljene i izdane vrijednosne papire i druge financijske instrumente (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti i stanjima)
 - Potraživanja i obveze po osnovi primljenih kredita, zajmova i danih zajmova (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti i obračunatim kamatama).

Osim gore navedenog analitičkog knjigovodstva proračunski korisnici vode kunsku i deviznu knjigu blagajni, evidenciju danih i primljenih jamstava i garancijama, evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila te knjigu izlaznih i ulaznih računa.

Dnevnik i glavna knjiga čuvaju najmanje jedanaest godina, a pomoćne knjige najmanje sedam godina. Knjiženje u poslovnim knjigama se provodi na temelju vjerodostojnih, istinitih i urednih knjigovodstvenih isprava. Evidencija se vodi na hrvatskom jeziku i službenoj valuti, hrvatskoj kuni (članka 11. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, NN 87/08, 136/12).

Poslovne knjige otvaraju se prilikom osnivanja i početkom nove poslovne godine, što je 01. siječnja, a zaključuju se na kraju poslovne godine – 31. prosinca ili prilikom prestanka poslovanja, što je rijetkost. Početna stanja u glavnoj knjizi na početku godine jednaka su zaključnom stanju od kraja prethodne godine (Bičanić et. al., 2017.).

2.3. Računski plan

Već je ranije spomenuto da za razliku od profitnih organizacija koje koriste kontni plan, proračunski korisnici koriste računski plan. On služi kao podloga za sve faze proračunskih ciklusa, od planiranja, praćenja i izvršenja do izvještavanja.

Računski plan obvezuje proračun i proračunske korisnike na korištenje njime utvrđenih brojčanih obveza i naziva računa. Po takvoj kategorizaciji iskazuju se imovina, obveze, vlastita sredstva, prihodi, primici te rashodi i izdaci.

Računski plan daje analitički okvir za praćenje svih faza proračunskog ciklusa od planiranja do praćenja izvršavanja i izvještavanja na kraju. Plan je postavljen široko što omogućava praćenje ukupnih resursa i obveza proračunskih subjekta (Jakir Bajo et al., 2011.).

Računi iz računskog plana raspodijeljeni su kroz deset razreda, a unutar njih na skupine, podskupine, odjeljke i osnovne račune. To znači da su proračunski korisnici obvezni koristiti peteroznamenasti analitički račun koji po potrebi mogu dodatno proširiti za svoje potrebe (Bičanić et. al., 2017.).

Računski plan proračuna i proračunskih korisnika sadrži deset sljedećih razreda:

RAZRED 0 – Nefinancijska imovina

RAZRED 1 – Financijska imovina

RAZRED 2 – Obveze

RAZRED 3 – Rashodi poslovanja

RAZRED 4 – Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

RAZRED 5 – Izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova

RAZRED 6 – Prihodi poslovanja

RAZRED 7 – Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

RAZRED 8 – Primici od financijske imovine i zaduživanja

RAZRED 9 – Vlastiti izvori (Broz Tominac et. al., 2015.).

Razredi 3, 4, 5, 6, 7 i 8 se odnose na prihode i rashode, odnosno primitke i izdatke. Uz to jedini su koji se uključuju u pripremu i izvršenje proračuna, odnosno financijskog plana. Ti razredi ujedno prema ekonomskoj klasifikaciji prate kapitalne, tekuće i financijske aktivnosti.

Razredi 0 i 1 prikazuju stanje imovine, razred 2 prikazuje stanje obveza, a razred 9 vlastite izvore. Unutar ovih razreda postoji poveznica s razredima koji se odnose na prihode i rashode. Primjerice obveze iz skupine 23, knjiže se u razredu 3 i obveze iz skupine 24 u razredu 4. Navedeno je primjenjivo i na potraživanja koja kasnije utječu na povećanje prihoda i primitaka. Ovo nepisano pravilo uvelike olakšava knjiženje promjena iz domene proračuna i izradu izvještaja o novčanom toku.

Skupina 99 računskog plana odnosi se na izvanbilančne zapise, a to može biti tuđa imovina dobivena na korištenje, dana jamstva i kreditna pisma (Broz Tominac et. al., 2015.).

2.4. Financijski izvještaji

Proračunski korisnici su na godišnjoj razini obveznici predaje sljedećih financijskih izvještaja:

- Bilance
- Izvještaj o приходima i rashodima, primicima i izdacima
- Izvještaj o rashodima po funkcijskoj klasifikaciji
- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza
- Izvještaj o obvezama
- Bilješke (https://mfin.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/drzavna-riznica/racunovodstvo/fin_izvijestavanje/FI%20proracunskih%20i%20izvanproracunskih%20korisnika%20drzavnog%20proracuna180921.pdf, 24. ožujka 2020).

2.5. Odgovornost i obveze kod proračunskog računovodstva

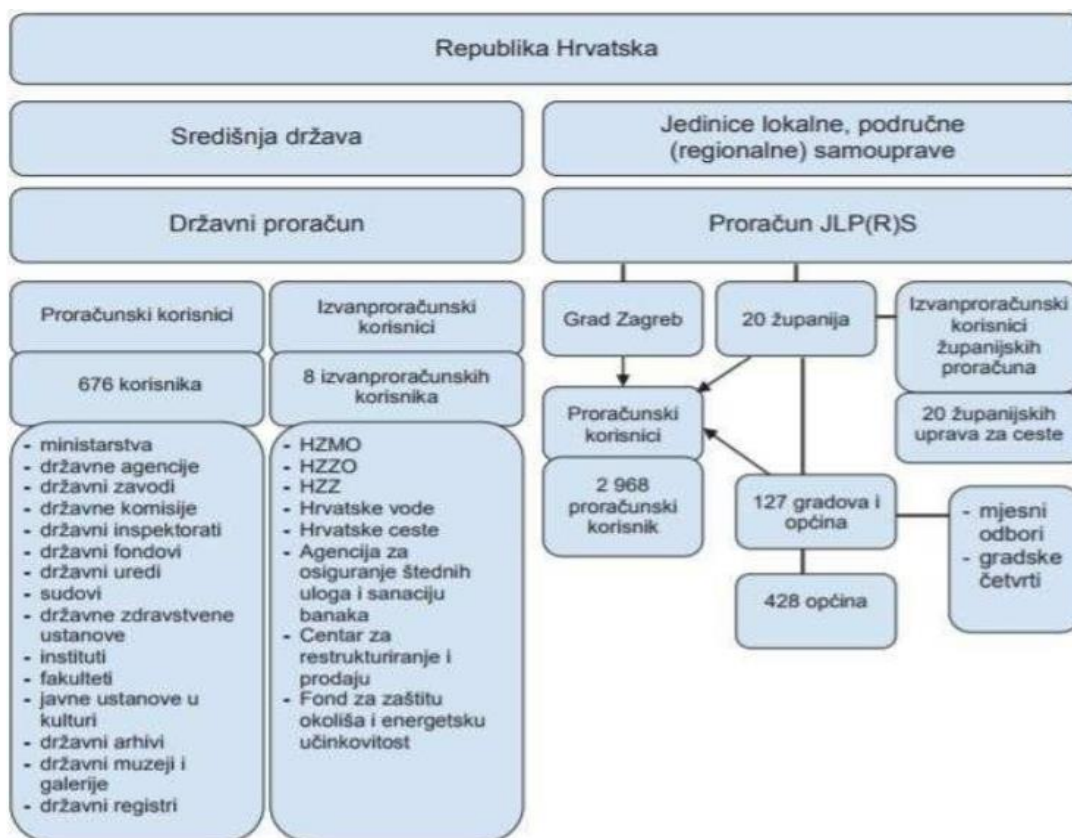
Za pravilno vođenje proračunskog računovodstva Zakonom o proračunu (NN 87/08, 136/12, 15/15) je određena odgovorna osoba proračunskog korisnika. To ne mora biti striktno jedna osoba, već to može biti i ovlašteno stručno poduzeće kojem je povjereno vođenje računovodstva proračunskih korisnika. Odgovorna osoba ili poduzeće sastavljaju financijska izvješća za proračunskog korisnika te za njihovo potpisivanje i podnošenje (Vašiček et. al., 2016.).

3. PRORAČUNSKI KORISNICI

Obveznici primjene proračunskog računovodstva su država, jedinice lokalne i regionalne samouprave, a uz njih proračunski i izvanproračunski korisnici koji se financiraju iz državnog proračuna ili proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave.

Proračunski korisnici državnog proračuna su ministarstva, regulatorna tijela, agencije i druga tijela državne uprave. Također, proračunski korisnici mogu biti ustanove čiji su osnivači ili suosnivači jedinice lokalne ili regionalne samouprave. Njihovo financiranje vrši se većim dijelom iz proračuna osnivača ili suosnivača. U nastavku slijedi slika koja shematski prikazuje proračunski sustav.

Slika 1. Proračunski sustav Republike Hrvatske

Izvor: Vašiček, V., et. al. 2016., str. 10

Najčešći proračunski korisnici su organizacije koje pružaju zdravstvene usluge, obrazovne usluge i socijalnu skrb. Preciznije to su dječji vrtići, knjižnice, javne

vatrogasne postrojbe, muzeji, kazališta te domovi za starije i nemoćne osobe (<https://www.proracun.hr/Home/VodicProracun>).

Sve je to objedinjeno u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika koji vodi FINA za ime i račun Ministarstva financija. On je reguliran Pravilnikom o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave (128/09, 142/14, 23/19).

Ministarstvo financija zaduženo je za obavljanje nadzora kako nad jedinicama regionalne i lokalne samouprave tako i nad proračunskim te izvanproračunskim korisnicima. Nadzor se provodi i nad svim ostalim fizičkim i pravnim osobama koje dobivaju sredstva iz proračuna.

3.1. Zdravstvene usluge

Mjerama gospodarske i socijalne politike, Hrvatska stvara uvjete potrebne za provođenje zdravstvene zaštite, uvjete za zaštitu, očuvanje i poboljšanje zdravstvenog stanja stanovništva. O tome posebno brine Ministarstvo zdravstva Republike Hrvatske koje u suradnji s državom konstantno nastoji razvijati zdravstveni sustav kroz unaprjeđenja u svojim ustanovama. Dodatno jedinice lokalne i regionalne samouprave brinu o provođenju zaštite i brige o zdravlju svog stanovništva te osiguravaju i organiziraju provođenje zdravstvene zaštite na svom teritoriju (članak 6. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, NN 100/18,125/19).

Prema članku 7. ovoga Zakona (NN 100/18,125/19), Hrvatska planira i osigurava zdravstvenu zaštitu na svom teritoriju. Nadalje, poreznim mjerama potiče razvijanje zdravih životnih navika kako bi osigurala zdravstvenu skrb stanovništva. Uz sve navedeno konstantno vodi računa o razvoju znanstvene djelatnosti i edukaciji djelatnika s područja zdravstvene zaštite.

Republika Hrvatska je država koja brine o zdravstvenom sustavu, pa ga stoga i financira iz svog proračuna. Dužna je iz proračuna osigurati sredstva za provođenje i praćenje zdravstvenog prosvjećivanja i odgoja stanovništva u svezi s promicanjem zdravlja. Potrebno je izdvojiti sredstva ne samo za zdravlje stanovništva, već i za praćenja čimbenika iz okoliša koji utječu na njihovo zdravlje te poboljšanje istih.

Članak 10. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/18,125/19) navodi kako su potrebna sredstva za epidemiološko praćenje, sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, kroničnih nezaraznih bolesti te bolesti vezane uz ovisnost. Također, u državnom proračunu je potrebno osigurati sredstva za statističko praćenje zdravstva, medicinske pripravke, uvjete, edukaciju te sve ostalo što je potrebno za održavanje i poboljšanje zdravstvene zaštite.

Jedinice regionalne samouprave pomažu državi u provođenju zdravstvene zaštite popunjavajući mreže javne zdravstvene službe, organizirajući rad zdravstvenih ustanova te rad pravnih i fizičkih osoba u zdravstvenom sustavu. Provođenje javne nabave kao i briga o pružanju zdravstvene zaštite na otocima, nerazvijenim i rijetko naseljenim područjima dodatna su zaduženja županija (članak 11. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, NN 100/18,125/19).

Članak 13. ovoga Zakona (NN 100/18,125/19) definira načela prema kojima se provodi zdravstvena zaštita. Sveobuhvatnost, kontinuiranost i dostupnost su načela za primarnu zdravstvenu zaštitu. Načelo sveobuhvatnosti znači da je cijelo stanovništvo Hrvatske uključeno u zdravstvenu zaštitu. Kontinuiranost znači neprekidnu zdravstvenu zaštitu organizacijom zdravstvene djelatnosti koja je međusobno funkcionalna, povezana i usklađena. Pod dostupnošću zdravstvene zaštite podrazumijevaju se zdravstveni djelatnici i zdravstvene ustanove koje sudjeluju u obavljanju zdravstvenih usluga.

Za zdravstvene ustanove u državnom vlasništvu Zakonom (NN 100/18,125/19) su utvrđena tijela koja ona mora imati. U 83. članku navedeno je da zdravstvenom ustanovom upravlja upravno vijeće koje ima pet članova. Ono se sastoji od osnivača, odnosno predsjednika i dva člana te još dva člana koji su radnici ustanove. Upravno vijeće ima mandat koji traje četiri godine, a ovlašteno je za donošenje statuta, akata i programa za rad i razvoj kao i za praćenje istog. Kao i svi ostali proračunski korisnici mora donositi financijski plan te voditi računa o njegovom izvršenju.

Voditelj zdravstvene institucije je ravnatelj koji organizira poslovanje i zastupa zdravstvenu ustanovu te je odgovoran za zakonitost njezinoga rad za vrijeme svog četverogodišnjeg mandata. Ravnatelj ima svog zamjenika ili više njih koji mu pomažu u radu. Kako je zdravstvo kompleksno, ravnateljev tim sastoji se od pomoćnika za

pravne poslove, financijske poslove, za kvalitetu zdravstvene zaštite i glavne sestre (članak 85. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, NN 100/18,125/19).

Stručno vijeće je tijelo ustanove koje imenuje ravnatelj, a ono brine o stručnosti rada ustanove, predlaže rješenja, programe i mjere za rad i razvoj zdravstvene ustanove. Upravnom vijeću i ravnatelju predlažu financijske i specijalističke potrebe koje se odnose na njihovu djelatnost i djelatnike.

U zdravstvenim ustanovama postoji stručni kolegij koji je još jedno tijelo, a bavi se pitanjima iz područja stručnog rada. Uz njega djeluje i etičko povjerenstvo koje osigurava poštivanje načela medicinske etike (članak 94. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, NN 100/18,125/19).

Članak 98. ovoga Zakona (NN 100/18,125/19) odnosi se na akte zdravstvenih ustanova, a osnovni akt je statut koji uređuje organizaciju ustanove, sastav, način odlučivanja te prava i obveze tijela institucije.

Kao i sve državne institucije, pa tako i zdravstvene podliježu nadzoru i to unutarnjem nadzoru, stručnom nadzoru komore te zdravstveno-inspekcijskom nadzoru. Unutarnji nadzor provodi sama ustanova nad svojim zaposlenicima, a ravnatelj snosi odgovornost za rad ustanove. Nadležna komora provodi stručni nadzor nad radom ustanova sa zdravstvenom djelatnošću, ispitujući je li došlo do povrede medicinske etike i ako je izriče kaznu. Zdravstveno-inspekcijski nadzor utvrđuje je li provođenje djelatnosti u skladu s propisima i zakonima. Ovu vrstu nadzora provode zdravstveni inspektori i drugi ovlaštene državni službenici (članak 200. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, NN 100/18,125/19).

3.2. Obrazovne usluge

Republika Hrvatska i njezine jedinice lokalne i regionalne samouprave mogu osnivati predškolske i školske ustanove, odnosno dječje vrtiće, osnovne i srednje škole. U tom slučaju one određuju ovlasti ravnatelja i daju smjernice za utvrđivanje programa i rada u predškolskim i školskim ustanovama. No, prije toga potrebno je osigurati prostor, opremu i sva potrebna sredstva kako bi se mogla izvoditi djelatnost obrazovanja.

U obrazovnom sustavu postoji poseban dokument koji objedinjuje ciljeve i sadržaj odgojnog i obrazovnog programa, a to je kurikulum (članak 15. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19). Uz kurikulum, obrazovne ustanove kao i ostale državne institucije imaju statut u kojem se uređuje ustroj, ovlasti te način djelovanja tijela obrazovnih institucija.

Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20) utvrđena su tijela tih institucija, a prvo od njih je školski odbor koji donosi odluke o ravnatelju, statut, ostale akte, kurikulum, godišnji financijski plan te nadzire sve navedeno kao i rad djelatnika u svojim institucijama. Odbor se sastoji od sedam članova s propisanom razinom obrazovanja te se protiv njih ne smije voditi kazneni postupak (članak 119. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20).

Ravnatelji školskih ustanova surađuju sa školskim odborom u vezi programa te u suradnji s njima donose financijske planove. U njihovoj nadležnosti je provođenje odluka koje donesu ostala tijela. Također, moraju voditi računa o svom osoblju, pratiti njihov rad te sazivati sastanke. Osim suradnje sa zaposlenicima potrebno je da ravnatelj ostvari interakciju s učenicima i njihovim roditeljima, ali i drugim tijelima državne uprave. Mandat ravnatelja u osnovnoj i srednjoj školi traje pet godina (članak 125. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20).

Slično je u dječjem vrtiću čije je glavno tijelo upravno vijeće s pet do sedam članova. Mandat izabranih članova Vijeća traje četiri godine u toku kojih odlučuju o mjerilima upisa i radu djelatnika (članak 35. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19). Stručni voditelji predškolskih institucija su ravnatelji koji u svom mandatu od četiri godine brinu o pravilnom poslovanju institucija za koje su odgovorni.

Odgovornost stručno je tijelo predškolskih ustanova koje čine svi odgajatelji, stručni suradnici i zdravstveni radnici koji provode program dječjeg vrtića. Uz to, njihova je zadaća utvrđivanje, provođenje i praćenje programa rada što je utvrđeno

statutom (članak 35. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19).

Iz proračuna Republike Hrvatske osiguravaju se sredstva za obrazovne ustanove čije je ona vlasnik ili čiji je vlasnik neka od županija, grad ili općina. Državni proračun financira plaće zaposlenika u obrazovnim institucijama, izgradnju tih ustanova, naknade za prijevoz učenika te opremu škole knjigama za lektiru, sportskom, didaktičkom i informatičkom opremom (članak 142. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20).

Kako sve državne institucije prolaze kroz nadzor tako i ove. Inspekcijski nadzor u školama provodi prosvjetna inspekcija, dok druga tijela određena zakonom nadziru stručno-pedagoški rad ravnatelja. Nadležno ministarstvo za obrazovanje Republike Hrvatske je Ministarstvo znanosti i obrazovanja, koje je zaduženo za praćenje i kontrolu trošenja sredstava dobivenih iz državnog, lokalnog ili regionalnog proračuna (članak 150. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20).

U sustavu obrazovanja postoji još i visoko obrazovanje na koje se građani mogu odlučiti nakon završene srednje škole. Ova vrsta obrazovanja uređena je Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17).

Spomenuti Zakon (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17) u svom 6. članku navodi Nacionalno vijeće kao najviše stručno tijelo koje brine o razvoju i kvaliteti sustava znanosti, visokog obrazovanja i tehnološkog razvoja. Nacionalno vijeće brine o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju predlaganjem i donošenjem mjera za njihovo unaprjeđenje.

Nadalje, prate razvitak znanosti, doprinose znanstvenika, predlažu uvjete i kriterije za zapošljavanje u visokoobrazovnih institucija, predlažu raspodjelu proračunskih sredstava za znanstvenu djelatnost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj. Kao glavno tijelo, Nacionalno vijeće predlaže i imenuje članove ostalih tijela u ovom sustavu te daje mišljenje u svezi s pitanjima za razvoj sustava znanosti i visokog obrazovanja.

Nacionalno vijeće bira se na mandat od četiri godine, a uz predsjednika ima šesnaest članova koji dolaze iz različitih područja rada. Tako su u Vijeću nalaze četiri znanstvena savjetnika u trajnom zvanju zaposlena u znanstvenim institutima, sedam redovitih profesora u trajnom zvanju, dva profesora visoke škole, dvije osobe iz gospodarstva te dvije osobe iz poduzetništva (članak 9. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17).

Za pomoć Nacionalnom vijeću osnovan je Savjet za financiranje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja. Savjet je stručno tijelo od petnaest članova koje biraju i imenuju ministar i Nacionalno vijeće na mandat od četiri godine (članak 14. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17).

Znanstveni instituti prva su vrsta ustanova iz ovog područja koja kao i sve ostale ima svoj temeljni akt – statut, ravnatelj, znanstveno vijeće i upravno vijeće koje vodi sam znanstveni institut (članak 26. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17).

Prema članku 30. istoga Zakona (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17) druga kategorija jest znanstveno-tehnološki park koji se osniva radi poticanja suradnje između znanstvenika i gospodarstvenika.

Što se tiče sustava visokog obrazovanja, prva kategorija su visoka učilišta u koja ubrajamo sveučilišta u čijem sastavu mogu biti fakulteti i umjetničke akademije te veleučilišta i visoke škole. U ovim institucijama provodi se djelatnost visokog obrazovanja, znanstvene, stručne i umjetničke djelatnosti (članak 47. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17).

Sveučilište, po 56. članku kao najopsežnija institucija ima rektorat, senat, sveučilišni savjet, a po potrebi i druga stručna tijela. Rektorat se bira na mandat od četiri godine koji se može jednom ponoviti, a prorektore imenuje senat. Rektor brine o sastavnicama

sveučilišta, a po potrebi može upozoriti dekana fakulteta na određene manjkavosti ili propuste.

Za razliku od rektorata, senat je izborna stručno tijelo u koje su osim profesora uključeni i studenti. U nadležnosti senata je da odlučuje o akademskim pitanjima, obrazovnoj, znanstvenoj, umjetničkoj i stručnoj djelatnosti. Osim toga utvrđuju upisnu politiku i studijske kapacitete, odlučuje o uvjetima studiranja, donosi statut i druge akte, bira rektora, potvrđuje dekana i vodi računa o financijskom proračunu sveučilišta (članak 59. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17).

Sveučilišni savjet tijelo je sveučilišta koje brine o ostvarivanju djelatnosti sveučilišta te o interakciji s društvom. Prema 60. članku ovoga Zakona (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17), Sveučilišni savjet broji šest ili pak dvanaest članova od čega polovicu članova među kojima je barem jedan student imenuje senat. Ostataka članova imenuju osnivač, tijela lokalne samouprave i gospodarska komora.

Za razliku od veleučilišta, sveučilište može imati sastavnice, poput fakulteta koji izvodi sveučilišne studije i razvija znanstveni i stručni rad na jednom ili više stručnih polja. Druga sastavnica sveučilišta je umjetnička akademija koja izvodi sveučilišne umjetničke studije i razvija umjetničko stvaralaštvo (članak 62. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17).

Voditelj fakulteta i umjetničke akademije je dekan koji zajedno s fakultetskim vijećem ili vijećem akademije vodi ove institucije te obavlja poslove određene statutom (članak 63. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17).

Veleučilište provodi stručne studije i to barem tri različita studija iz barem tri različita polja. Visoke škole i veleučilišta određuju svoj ustroj, pitanje upravljanja i odlučivanja statutom. Njihov predstavnik je dekan koji uz stručno i upravno vijeće vodi instituciju (članak 68. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN 123/03,

198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17).

Sveučilišni studij obuhvaća preddiplomski, diplomski i poslijediplomski studij čijim se završetkom stječe određeni naziv i određeni broj ECTS bodova.

Financiranje znanstvenih djelatnosti i visokog obrazovanja provodi se iz sredstava osnivača, proračuna Republike Hrvatske, županije, gradova i općina, školarina, donacija, pomoći te prihoda od nakladničke djelatnosti (članak 107. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17).

Na prijedlog Vlade, Hrvatski sabor imenuje Odbor za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, a čini ga devet članova. Od toga je njih šest znanstvenika i profesora te tri ugledne osobe iz javnosti na mandat od četiri godine. Njihova je zadaća promicanje etičkih načela iz kodeksa u krugu znanosti i visokog obrazovanja (članak 112. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17).

Članak 113. ovog Zakona (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17) utvrđuje nadzor nad zakonitošću rada znanstvenih organizacija i visokih učilišta. Zakonom (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17) je određeno da upravni nadzor nad ovim institucijama provodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja koji ne narušava autonomiju sveučilišta i ne ometa njihov rad. S obzirom na rezultate Ministarstvo može obustaviti izvršenje nezakonitih odluka visokoobrazovnih institucija.

3.3. Socijalna skrb

Socijalna skrb je organizirana djelatnost od javnog interesa za Republiku Hrvatsku čiji je cilj pružanje pomoći socijalno ugroženim osobama, osobama u nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima. Socijalna skrb nudi pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te pruža podršku pojedincu, obitelji ili skupinama. Sve to u svrsi unaprjeđenja kvalitete života i podrške korisniku u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključenja u društvo (članak 3. Zakona o socijalnoj skrbi, NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20).

Socijalne usluge odnose se na aktivnosti za prepoznavanje, sprječavanje i rješavanje problema i poteškoća pojedinaca ili obitelji te na poboljšanje kvalitete njihovog života. Ovisno o potrebama korisnika, socijalne usluge mogu se pružati privremeno ili tijekom dužeg vremenskog razdoblja (članak 73. Zakona o socijalnoj skrbi, NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20).

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je nadležno ministarstvo Republike Hrvatske za socijalnu skrb. Ono je u okviru Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20) navelo sljedeće izvaninstitucijske usluge skrbi u obitelji i društvenoj zajednici:

1. prepoznavanje procjene potreba
2. savjetovanje i pomaganje
3. pomoć u kući, psihosocijalnu podršku
4. rane intervencije
5. pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovnog obrazovanja
6. boravak
7. obiteljsku medijaciju
8. organizirano stanovanje (članak 74. Zakona o socijalnoj skrbi, NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20).

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi propisuje pravilnik uz pomoću kojeg se određuje cijena pružanja socijalnih usluga. Također, je propisana cijena za pružanje socijalnih usluga u domovima socijalne skrbi i centrima za pružanje usluga u zajednici čiji je osnivač Republika Hrvatska. Cijenu usluga koje se pružaju izvan mreže socijalnih usluga određuju samostalno pružatelji dotičnih usluga (članak 95. i 96. Zakona o socijalnoj skrbi, NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20).

Socijalna skrb najčešće se financira sredstvima iz državnog proračuna, proračuna jedinica regionalne samouprave i proračuna jedinica lokalne samouprave. Osim toga socijalna skrb se može financirati iz prihoda ostvarenih sudjelovanjem korisnika u plaćanju troškova socijalnih usluga, vlastitih prihoda te donacija i pomoći (članak 115. Zakona o socijalnoj skrbi, NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20).

U državnom proračunu osiguravaju se potrebna sredstva za novčane naknade i socijalne usluge potrebitima, financiranje rada centra za socijalnu skrb, domova socijalne skrbi i centra za pružanje usluga čiji je osnivač Republika Hrvatska. Nadalje, osiguravaju se sredstva za financiranje rashoda izgradnje, rekonstrukcije ili kupnje prostora te opremanje istih (članak 116. Zakona o socijalnoj skrbi, NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20).

U članku 118. Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20) piše da se u državnom proračunu osiguravaju sredstva za financiranje centra, odnosno sredstva za plaće zaposlenicima centra, sredstva za materijalne rashode, poput rashoda za prijevoz s posla i na posao te za obveznu stručnu izobrazbu djelatnika. Nadalje, u proračunu se osiguravaju sredstva za nefinancijsku imovinu, materijalnu i nematerijalnu imovinu, kao što su građevine, strojevi, oprema i transportna sredstva.

Iz proračuna lokalnih i regionalnih uprava i samouprava osiguravaju se sredstva za dodatne materijalne rashode koje centri za socijalnu skrb imaju, a među najčešćima se nalaze naknade troškova zaposlenicima, rashodi za usluge banaka, pošte, telefona, energije, sirovina i materijala.

Ustanove socijalne skrbi ujedno su i najčešći pružatelj istoimene djelatnosti. Prema članku 124. Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20) razlikuju se sljedeće četiri vrste ustanova socijalne skrbi:

1. Centar za socijalnu skrb
2. Dom socijalne skrbi
3. Centar za pružanje usluga u zajednici
4. Centar za pomoć u kući.

Slično kao i poduzeća ustanove se upisuju u sudski registar i u upisnik ustanova socijalne skrbi koji vodi nadležno ministarstvo.

Centar za socijalnu skrb javna je ustanova koju osniva Republika Hrvatska po rješenju Ministarstva. Centri za socijalnu skrb osnivaju se posebno za jednu ili više općina/gradova na području iste županije, a mogu imati podružnice (članak 126. Zakona o socijalnoj skrbi, NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19,

64/20). Centrom za socijalnu skrb upravlja ravnatelj koji se bira na mandat od četiri godine.

Druga ustanova socijalne skrbi je dom socijalne skrbi koji je naravno, javna ustanova osnovana s ciljem obavljanja socijalnih usluga propisanih Zakonom o socijalnoj skrbi. U 146. i 147. članku Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20) opisano je osnivanje doma za socijalnu skrb. Osim Republike Hrvatske rješenjem Ministarstva dom socijalne skrbi mogu osnovati jedinice lokalne i regionalne samouprave, vjerske zajednice, trgovačka društva, udruge te druge domaće i strane pravne ili fizičke osobe. Domom upravlja upravno vijeće koje imenuje osnivač na mandat od četiri godine, a ravnatelj je zadužen za vođenje poslovanja i odgovoran za zakonitost rada doma socijalne skrbi (članak 153. Zakona o socijalnoj skrbi, NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20).

Sljedeća od četiri javne ustanove socijalne skrbi je centar za pružanje usluga u zajednici koji se bavi pružanjem podrške i socijalnih usluga potrebitima, a reguliran je člankom 165. Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20). Njega također osniva Republika Hrvatska rješenjem nadležnog ministarstva, uz Republiku osnivači mogu biti jedinice lokalne i regionalne samouprave te svi ostali navedeni kod domova socijalne skrbi.

Centrom upravlja upravno vijeće koje čine tri predstavnika osnivača, jedan predstavnik radnika zaposlen u centru i jedan predstavnik korisnika centra. Članovi upravnog vijeća moraju imati završen preddiplomski ili diplomski studij iz društvene ili humanističke djelatnosti. Mandat upravnog vijeća i ravnatelja koji brine o vođenju poslova traje četiri godine. Statutom Centra određuje se njegov djelokrug, ustroj i djelatnost.

Upravo "Zdravi grad Poreč" na čijem će primjeru biti odrađen praktični dio ovog diplomskog rada je centar za pružanje usluga u zajednici. O "Zdravom gradu Poreč" bit će više riječi u posljednjem poglavlju.

Posljednja ustanova socijalne skrbi jest centar za pomoć u kući koji se bavi pružanjem usluga pomoći u kući. Njegovi osnivači mogu biti isti kao i za prethodne dvije socijalne ustanove. Vođenjem centra za pomoć u kući bavi se ravnatelj (članak 165. i 166. Zakona o socijalnoj skrbi, NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20).

4. FINANCIJSKO PLANIRANJE KOD PRORAČUNSKIH KORISNIKA

Proračun je najvažniji financijski dokument države, županija, gradova i općina. Prikazuje planirane prihode i primitke te predviđene rashode i izdatke koji služe za realizaciju projekata, programa i aktivnosti države, državnih institucija te državnih tijela.

Iz navedenog proizlazi da postoji više vrsta proračuna. Prvi od njih je državni proračun koji usvaja Sabor Republike Hrvatske. Sljedeći je proračun jedinica lokalne i područne samouprave koji usvajaju gradska vijeća i županijske skupštine.

Kako su države, županije, gradovi i općine obvezni donositi proračun, tako su proračunski i izvanproračunski korisnici obveznici sastavljanja financijskog plana. Treća ujedno i posljednja vrsta jesu financijski planovi proračunskih korisnika koji se financiraju iz državnog, županijskog ili gradskog proračuna. Njihovi financijski planovi dio su nadležnog proračuna, odnosno njegov integrirani dio (Vašiček et. al., 2016.).

Proračun i financijski plan su akti u kojima se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci, a sve to u skladu s proračunskim klasifikacijama. Donosi se unaprijed za jednu proračunsku godinu, zajedno s projekcijom za iduće dvije godine. Rok donošenja proračuna, odnosno financijskog plana za sljedeću godinu je do 31. prosinca tekuće godine (<https://www.teb.hr/media/18061/planiranje-za-razdoblje-2020-2022.pdf>).

Proračunski korisnici jedinica lokalne i područne samouprave financijske planove moraju dostavljati jedinicama čiji su korisnici, odnosno nadležnom upravnom tijelu. Tako centar za pružanje usluga u zajednici "Zdravi grad Poreč" svoj financijski plan dostavlja Gradu Poreču.

Kod proračunskih korisnika, financijski plan priprema izvršno tijelo, odnosno ravnatelj. Nadalje, za usvajanje istoga više nije zadužen ravnatelj, već predstavničko tijelo proračunskog korisnika. U konačnici, financijski plan ovjerava predsjednik predstavničkog tijela. Kod usvajanja i ovjere više ne sudjeluje ravnatelj.

Prema članku 95. Zakona o proračunu (NN 87/08, 136/12, 15/15) čelnik županije, grada, općine i proračunskog korisnika odgovoran je za planiranje i izvršavanje

proračuna, prikupljanje prihoda i primitaka, preuzimanje obveza, zakonitost, učinkovitost i ekonomičnost raspolaganja proračunskim sredstvima. Čelnik može ovlastiti drugu osobu za izvršavanje navedenih poslova prema načelu razdvajanja dužnosti.

4.1. Redoslijed financijskog plana prema proračunskim klasifikacijama

Financijski plan započinje prikazom planiranih prihoda i primitaka, nakon kojih slijedi prikaz predviđenih rashoda i izdataka za trogodišnje razdoblje. Rashodi i izdaci moraju se rasporediti prema proračunskim klasifikacijama, a to su sljedeće: organizacijska, ekonomska, funkcijska, lokacijska, programska te klasifikacija po izvorima financiranja (članak 3. Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, NN 87/08). Proračunske klasifikacije sastoje se od jedne ili više razina, oznaka i naziva.

Organizacijska klasifikacija sadrži povezane i međusobno usklađene cjeline proračuna i proračunskih korisnika koje s odgovarajućim materijalnim sredstvima ostvaruju postavljene ciljeve. Nadalje, u 6. i 7. članku spomenutog Pravilnika (NN 87/08) se dodatno pojašnjava organizacijska klasifikacija. U okviru organizacijske klasifikacije razlikuju se razdjeli, glava i proračunski korisnici. Razdjel se definira kao organizacijska razina utvrđena za potrebe planiranja i izvršavanja proračuna, a sastoji se od jedne ili više glava. Glava je organizacijska razina utvrđena za potrebe planiranja i izvršavanja proračuna, a sastoji se od jednog ili više proračunskih korisnika. Proračunski korisnik može pripadati samo jednoj glavi razdjela.

Sljedeća klasifikacija je programska, a sadrži rashode i izdatke iskazane kroz aktivnosti i projekte, koji su povezani u programe temeljem zajedničkih ciljeva. Ona se prema 8. članku Pravilnika o proračunskim klasifikacijama (NN 87/08) formira donošenjem programa, aktivnosti i projekata. Glavni program ispunjava ciljeve iz Strategije Vladinih programa za trogodišnje razdoblje i ciljeve strateških dokumenata jedinica lokalne i područne samouprave.

Sljedeća je funkcijska klasifikacija koja sadrži rashode razvrstane prema njihovoj namjeni. Brojčane oznake i nazivi preuzeti su iz međunarodne klasifikacije funkcija države. Brojčane oznake funkcijske klasifikacije raspodijeljene su u razrede, skupine i podskupine (članak 14. Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, NN 87/08).

Ekonomska klasifikacija prikazuje prihode i primitke po prirodnim vrstama, a rashode i izdatke prema ekonomskoj namjeni kojoj služe. Računi ekonomske klasifikacije razvrstani su u razrede, skupine, podskupine, odjeljke i osnovne račune, a za dodatne potrebe mogu se otvarati analitički računi (članak 15. Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, NN 87/08).

Prema 16. članku Pravilnika o proračunskim klasifikacijama (87/08), lokacijska klasifikacija razvrstava rashode i izdatke za Republiku Hrvatsku i za inozemstvo. Državna geodetska uprava određuje brojčane oznake za lokacijsku klasifikaciju županija, gradova i općina unutar Hrvatske.

Posljednja klasifikacija odnosi se na izvore financiranja, a sadrži prihode i primitke iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i namjene. Brojčane oznake izvora financiranja razvrstane su u razrede i skupine. Prema 17. članku Pravilnika (NN 87/08), prihodi i primici se planiraju, raspoređuju i iskazuju prema izvorima iz kojih potječu. Shodno tome, rashodi i izdaci se planiraju, izvršavaju i računovodstveno prate prema izvorima financiranja.

4.2. Izvori financiranja

Nadalje, u 18. članku ovoga Pravilnika (NN 87/08) razlikuje se i definira osam različitih izvora financiranja. Prvi od izvora financiranja su opći prihodi i primici koji se ostvaruju na temelju posebnih propisa. U ovoj skupini nalaze se prihodi od poreza, prihodi od financijske i nefinancijske imovine te prihodi od upravnih pristojbi, a za njih nije definirana namjena korištenja. Ova skupina uključuje prihode koje proračunski korisnik dobije iz nadležnog proračuna.

Drugi izvor financiranja su doprinosi, odnosno prihodi od uplaćenih doprinosa za zdravstveno osiguranje, mirovinsko osiguranje i doprinosa za zapošljavanje. Sljedeći izvor financiranja jesu vlastiti prihodi koje proračunski korisnik ostvaruje obavljanjem djelatnosti i poslova na tržištu. Prihodi za posebne namjene, četvrti su izvor financiranja čije je korištenje i namjena utvrđeno posebnim zakonima i propisima koje donosi Vlada Republike Hrvatske.

Sljedeća dva izvora financiranja su pomoći i donacije, a razlika je u isplati telju. Tako su pomoći prihod ostvaren od inozemnih vlada, međunarodnih organizacija, drugih

proračuna i ostalih subjekta unutar općeg proračuna. Donacije su prihodi ostvareni od fizičkih osoba, neprofitnih organizacija, trgovačkih društava te ostalih subjekata izvan općeg proračuna (članak 18. Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, NN 87/08).

Sedmi izvor financiranja odnosi se na prihode od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja. Oni uključuju prihode ostvarene prodajom ili zamjenom nefinancijske imovine te naknade štete s osnova osiguranja. Osmi, ujedno i posljednji izvor financiranja jesu namjenski primici koji uključuju primitke od financijske imovine.

4.3. Planiranje financijskog plana

Kako se izrađuje prijedlog državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave tako njegovi proračunski korisnici izrađuju prijedlog financijskog plana. Oni su svoje prijedloge financijskog plana dužni dostaviti nadležnim ministarstvima i drugim državnim tijelima.

Financijski plan sastoji se od prihoda i primitaka te rashoda i izdataka raspodijeljenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata (članak 17. Zakona o proračunu, NN 87/08, 136/12, 15/15). U financijskom planu proračunskih korisnika razrađeni su programi koji sadrže prihode i primitke te rashode i izdatke raspodijeljene po aktivnostima i projektima te godinama u kojima će teretiti proračun. Za svaki od programa razrađen je troškovnik.

Izvanproračunski korisnici svoj financijski plan dijele na opći i posebni dio. Opći dio prikazuje račun prihoda, rashoda i financiranja, dok posebni dio prikazuje prihode, primitke, rashode i izdatke raspoređene po programima, a unutar programa raspored po aktivnostima i projektima.

Člankom 20. Zakona o proračunu (NN 87/08, 136/12, 15/15) uređen je financijski plan proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Prema ovom članku financijski plan sadržava programe utvrđene aktima planiranja. Programi prikazuju planirane prihode, rashode, primitke i izdatke po vrstama prihoda i primitaka, pojedinim aktivnostima i projektima te po godinama u kojima će teretiti proračun. Trećim stavkom uređen je sadržaj programa koji uz naziv mora sadržavati opis, odnosno opće i posebne ciljeve.

Nadalje, program sadržava zakonsku osnovu za uvođenje programa, potrebna sredstva i broj djelatnika za njegovo provođenje, procjenu rezultata te procjenu nepredviđenih rashoda i rizika.

Prijedlog financijskog plana proračunskih korisnika državnog proračuna po 28. članku Zakona o proračunu (NN 87/08, 136/12, 15/15), sadrži prihode i primitke po vrstama, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje raspoređene prema proračunskim klasifikacijama. Na kraju se nalazi obrazloženje prijedloga financijskog plana. Isto se odnosi i na korisnike proračuna jedinica regionalne i lokalne samouprave što je definirano u 29. članku spomenutoga Zakona (NN 87/08, 136/12, 15/15).

4.3.1. Planiranje kod proračunskih korisnika državnog proračuna

Prema Uputama za planiranje u razdoblju od 2020. do 2022. godine, plan prihoda, rashoda, primitaka i izdataka usvaja se na razini podskupine, odnosno treće ekonomske klasifikacije, dok se projekcije za iduće dvije godine donose na razini skupine – druge ekonomske klasifikacije (Jakir Bajo, 2019.).

Plan rashoda i izdataka u sustav državne riznice unosi se na četvrtoj razini ekonomske klasifikacije, a to je razina odjeljka računskog plana, dok se plan prihoda i primitaka samo dijelom unosi na četvrtoj razini ekonomske klasifikacije. Ostatak prihoda i primitaka unosi se na razini osnovnog računa – pete ekonomske klasifikacije radi povezivanja prihoda i primitaka s izvorima financiranja te radi praćenja potrošnje po izvorima.

Jedino načelo za iskazivanje prihoda i rashoda u financijskim planovima proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnih proračuna, a samim time i u državnom proračunu je gotovinsko načelo. Rashodi od vlastitih i nenamjenskih izvora financiranja otplaćuju se iz prihoda ostvarenih u tekućoj godini te od prenesenog stanja na računu, tzv. "donos" koji se također treba iskazati u financijskom planu, ali ne u kategoriji prihoda (Jakir Bajo, 2019.).

Većinom na kraju godine ostane određeno stanje na računu koje se prenosi u sljedeću, godinu, kao "odnos" koji se prikazuje u financijskom planu po izvorima financiranja.

Prijenos neutrošenih sredstava moguć je u okviru sljedećih izvora:

- 31 – vlastiti prihodi
- 41 – prihodi od igara na sreću
- 42 – prihodi od spomeničke rente
- 43 – ostali prihodi za posebne namjene
- 51 – pomoći EU (za neutrošena sredstava iz Programa Erasmus+)
- 52 – ostale pomoći i darovnice
- 53 – inozemne darovnice
- 61 – donacije
- 63 – inozemne donacije
- 71 – prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja
- 81 – namjenski primici od zaduživanja
- 83 – namjenski primici od inozemnog zaduživanja (Jakir Bajo, 2019.).

U okviru ovog proračunskog ciklusa (2020. – 2022.) došlo je do novina, a to je mogućnost planiranja više različitih aktivnosti, ovisno o namjeni trošenja iz namjenskih prihoda. Aktivnosti koje uključuju evidencijske prihode mogu imati isključivo one rashode i izdatke koji se financiraju iz tih prihoda i primitaka.

Prijenos sredstava među korisnicima državnog proračuna evidentira se u podskupinama 369 i 639 koje se odnose upravo na prijenos između proračunskih korisnika državnog proračuna. Prema Pravilniku o računovodstvu i računskom planu (NN 87/08,136/12), korisnik koji daje sredstva evidentira ih na računima iz podskupine rashoda 369, a korisnik koji prima sredstva proknjižit će prihod u okviru podskupine 639. Iznimka za knjiženje na računima ovih podskupina su prihodi ostvareni od tržišne djelatnosti (Jakir Bajo, 2019.).

Kako je ovdje riječ o državnom proračunu, postoji dodatan nadzor, pa proračunski korisnik koji daje sredstva treba obrazložiti na temelju čega planira prenijeti sredstva drugom korisniku. Svaki prijenos mora dobiti odobrenje Ministarstvo financija koji dalje

omogućava prijenos planiranih sredstava u sustavu za izradu plana državnog proračuna.

Kod prijenosa sredstva Europske unije suglasnost nije potrebna. U slučaju prijenosa sredstava među proračunskim korisnicima, prihodi i rashodi se u državnom proračunu prikazuju u većem iznosu od stvarnog. Razlog tome je što se ista sredstva iskazuju u planu oba proračunska korisnika (Jakir Bajo, 2019.).

Provjera pravilnog planiranja prijenosa sredstava među korisnicima državnog proračuna je u jednakosti ukupno planiranih rashoda unutar podskupine 369 i ukupno planiranih prihoda u podskupini 639. No, u stvarnosti to nije tako. Naime, prema izvještaju Državnog ureda za reviziju postoji znatna razlika između planiranih prihoda i rashoda namijenjenih za prijenos drugim proračunskim korisnicima. Navedeno govori da neki proračunski korisnici nisu pravilno planirali prijenose novčanih sredstava (Jakir Bajo, 2019.).

Prihodi koje proračunski korisnici ostvare kao i druga trgovačka društva izvan sustava proračuna prodajom na tržištu i u tržišnim uvjetima, ulaze u vlastite prihode. Neki proračunski korisnici ostvaruju značajan iznos u ovom izvoru financiranja. Ti prihodi mogu se ostvariti pružanjem usluga na tržištu i po tržišnim uvjetima te pružanjem usluga drugim proračunskim korisnicima (Jakir Bajo, 2019.).

Zdravstvene ustanove, javni instituti, fakulteti, sveučilišta, veleučilišta, visoke škole, sudovi, zatvori, centri za socijalnu skrb, nacionalni parkovi, parkovi prirode, kulturne ustanove poput muzeja i kazališta najčešći su korisnici državnog proračuna treće razine. Zbog ovako velikog broja proračunskih korisnika treće razine u razdoblju 2020. – 2022. došlo je do napretka kod objedinjenja financijskih planova.

Pojednostavljenje se odnosi na planiranje rashoda i izdataka koji se u državnom proračunu više ne prikazuju posebno za svakog korisnika, već u okviru zajedničke proračunske glave.

Od sada nadležna ministarstva imaju informacije o pojedinačnim financijskim planovima korisnika iz njihove domene za razliku od ranije kada je Ministarstvo financija imalo to u svojoj nadležnosti. Ministarstvo financija dobiva od nadležnih ministarstava prijedloge financijskih planova razrađene do proračunskih glava koje prikazuju iznose do treće razine po izvorima financiranja (Jakir Bajo, 2019.).

Kontrola je ukupan zbir financijskih planova proračunskih korisnika treće razine obuhvaćenih zajedničkom proračunskom glavom koji je jednak ukupnom planu te glave.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja kao nadležno za sveučilišta i veleučilišta treba uz financijski plan dostaviti prilog za svaku sastavnicu sveučilišta koji prikazuje detaljnu razradu plana. Ovo je jedina iznimka, odnosno dodatak izvješćivanju do treće razine.

Što se tiče sredstava za ovrhe i sudske sporove, svi korisnici državnog proračuna su dužni sami planirati iste u svom financijskom planu (Jakir Bajo, 2019.).

4.3.2. Planiranje kod proračunskih korisnika jedinica lokalne i regionalne samouprave

Upute za izradu prijedloga financijskog plana jedinicama lokalne i regionalne samouprave u razdoblju 2020. – 2022. pojašnjavaju način uključivanja značajnog manjka, višegodišnjeg kapitalnog projekta koji se financira zaduživanjem. Uz navedeno pojašnjava se planiranje višegodišnjeg EU projekta, planiranje kratkoročnog kredita ili zajma koji prelazi u sljedeću godinu. Pojašnjenja se odnose i na uključenje prihoda, primitaka, rashoda i izdataka škola u proračun nadležne županije ili grada te na planiranje sredstava za obavljanje povjerljivih poslova državne uprave.

Proračunski korisnici koji se financiraju iz proračuna jedinica lokalne ili regionalne samouprave dužni su u svom financijskom planu iskazati sve svoje prihode i rashode bez obzira na mogućnost uplate dijela prihoda korisnika u proračun grada i županije ili na podmirivanje dijela rashoda korisnika izravno s računa nadležnog proračuna.

Upravna tijela škola, vrtića i knjižnica kojima su osnivači najčešće županije ili gradovi moraju usvojiti financijski plan do kraja godine jer već od 01. siječnja moraju preuzimati i izvršavati nove obveze (Jakir Bajo, 2019.).

Prijedlog financijskog plana mora sadržavati procijenjene prihode i primitke iskazane po vrstama, plan rashoda i izdataka prema proračunskim klasifikacijama i to sve za sljedeću godinu te za projekciju iduće dvije godine. Prihodi, rashodi, primici i izdaci za sljedeću godinu planiraju se do treće razine, do razine podskupine. Projekcije za iduće dvije godine planiraju se samo do druge razine, odnosno do razine skupine.

Na ovim razinama upravljačko vijeće usvaja financijski plan. Ukoliko nadležni proračun zahtjeva izradu financijskog plana do četvrte razine – razine odjeljka, korisnici će tako izrađivati financijski plan.

Dobro uređena organizacijska klasifikacija osnovni je uvjet za pravilnu uporabu ostalih proračunskih klasifikacija. Podjela određuje programe, zajedničke aktivnosti i projekte za korisnike. Programi su podijeljeni na aktivnosti i projekte, a zatim se svaki pojedinačno prijavljuju upravnom odjelu za financije. Za klasifikaciju po izvorima financiranja, nazive i brojčane oznake njezine druge razine određuje tijelo za financije jedinica lokalne i regionalne samouprave (Jakir Bajo, 2019.).

Po Uputama za izradu financijskog plana, u financijskom planu se najprije navode prihodi i primici. Oni se iskazuju po vrstama i to kronološkim redom iz računskog plana. Prihodi i primici koji se mogu planirati uključuju se u financijski plan, a to su:

- prihodi od imovine (skupina 64),
- prihodi po posebnim propisima (skupina 65),
- prihodi iz proračuna (skupina 67),
- prihodi od prodaje nefinancijske imovine (razred 7).

Prihodi i rashodi u državnom proračunu, pa tako i u financijskim planovima proračunskih i izvanproračunskih korisnika iskazuju se isključivo po gotovinskom načelu. Navedeno znači da se navode samo plaćeni rashodi korisnika financirani iz prihoda proračuna i primljeni iznosi gotovog novca (Jakir Bajo, 2019.).

Korisnici proračunskih sredstva trebaju iskazati financijska sredstva potrebna za provođenje svih aktivnosti i projekata iz svoje nadležnosti. Za sve aktivnosti osim administracije i upravljanja potrebno je utvrditi pokazatelj rezultata. Razlika u odnosu na prošle godine kod planiranja je ta što se opis programa unosi iznimno uz odobrenje savjetnika za pripremu proračuna.

Kako se financijski plan donosi za godinu unaprijed, u njega se unosi planirani, procijenjeni rezultat poslovanja, iako je konačni rezultat poslovanja poznat tek u siječnju godine za koju se financijski plan donosi. Iz navedenog razloga često dolazi do manjka ili viška, a taj se slučaj nekada ponavlja iz godine u godinu, odnosno postaje sukcesivan. Tako u financijskom planu postoji mogućnost nagomilavanja

višegodišnjeg manjka iz prethodnih godina ili suprotno, dolazi do kumuliranja viškova iz prethodnih godina (Jakir Bajo, 2019.).

4.4. Obrazloženje financijskog plana

Uz financijski plan, proračunski korisnici sastavljaju i obrazloženje prijedloga financijskog plan u kojem su navedeni programi te troškovnik za iste. Navodi se plan razvojnih programa koji prikazuje rashode vezane uz provođenje investicija, davanja kapitalnih pomoći i donacija u sljedeće tri godine. Navedena dokumentacija je potrebna kako ne bi došlo do zlouporabe i malverzacija prilikom korištenja proračunskih sredstava.

Obrazloženje financijskog plana pismena je nadopuna financijskog plana koji sadrži brojke, točnije iznose predviđenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka. Sukladno tome obrazloženje sadrži sažetak djelokruga rada proračunskog korisnika, obrazloženje programa (aktivnosti i projekti) te zakonske i druge podloge na kojima se zasnivaju programi. Nadalje, obrazloženje sadržava usklađene ciljeve, strategije i programe s dokumentima dugoročnog razvoja, ishodište i pokazatelje na kojima se zasnivaju izračuni i procjene potrebnih sredstava za provođenje programa (Uputa za izradu prijedloga državnog proračuna, <https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/drzavna-riznica/prilozi-za-izradu-financijskih-planova/Upute%20za%20izradu%20Prijedloga%20drzavnog%20proracuna%20Republike%20Hrvatske%20za%20razdoblje%202020.-2022..pdf>, 24. ožujka 2020.).

U praktičnom djelu ovoga rada bit će detaljnije prikazano obrazloženje financijskog plana "Zdravog grada Poreč" koji je podijeljen po aktivnostima, odnosno programima i projektima koje provodi. U obrazloženju potrebno je priložiti izvještaj o postignutim ciljevima i rezultatima programa temeljenim na pokazateljima uspješnosti iz nadležnosti proračunskog korisnika u prethodnoj godini kao i ostala obrazloženja i dokumentaciju.

Kod izgleda obrazloženja za proračunske korisnike treće razine bitno je istaknuti ciljeve koji se žele postići i pokazatelje uspješnosti realizacije tih ciljeva. Time obrazloženje

dobiva svrhu i daje podlogu za analizu učinaka i stvaranje novih ciljeva (Uputa za izradu prijedloga državnog proračuna).

Člankom 30. Zakona o proračunu (NN 87/08, 136/12, 15/15) propisan je sadržaj obrazloženja, a to je sljedeće:

1. Sažetak djelokruga rada proračunskog korisnika – u ovom djelu opisuje se proračunski korisnik te njegovi najbitniji poslovi i zadatci. Obrazlaže se opravdanost prijedloga financijskog plana s obzirom na predviđeni iznos rashoda, odstupanja plana u odnosu na prethodne godine. U ovom djelu se još naglašavaju specifičnosti poput promjene broja zaposlenika u organizaciji.
2. Obrazloženi programi – opisuju svaku aktivnost i projekt te koliko je sredstava predviđeno za provođenje istih. U prethodnoj godini su usvojene projekcije, pa se tu dodatno obrazlažu po programima, aktivnostima i projektima. Ukoliko se uvodi novi projekt tu se objašnjava isti.
3. Zakonske i druge podloge na kojima se zasnivaju programi – navođenje postojeće zakonske osnove za provođenje aktivnosti i projekata iz programa.
4. Ishodište i pokazatelji na kojima se zasnivaju izračuni i ocjene potrebnih sredstava za provođenje – prikazuju koliko je planirano ostvariti prihoda iz svakog od raspoloživih izvora financiranja. Kod procjene potrebnih sredstava navodi se ishodište i pokazatelji na kojima se zasnivaju izračuni i ocjene potrebnih sredstava za realizaciju projekata. Bitno je istaknuti da proračunski korisnici daju projekcije i obrazloženja kretanja najvažnijih varijabli za izračun potrebnih sredstava što je često broj zaposlenika.
5. Izvještaj o postignutim ciljevima i rezultatima programa temeljenih na pokazateljima uspješnosti iz nadležnosti proračunskog korisnika u prethodnoj godini – opis aktivnosti i projekata koji su se provodili ili se još provode. Prikaz izvršenja tih aktivnosti i projekata do dana sastavljanja obrazloženja.
6. Ostala obrazloženja i dokumentacija.

S programskim planiranjem fokus je s vrste i visine troškova prebačen na rezultate koji se postižu provedbom programa, aktivnosti i projekata. To zahtijeva preuzimanje odgovornosti za ishode nakon provedbe programa, aktivnosti ili projekta. U posljednjih nekoliko godina došlo se do saznanja da proračunski korisnici nisu shvaćali u potpunosti važnost obrazloženja i njegovu poantu.

Kako se financijski plan usvaja za trogodišnje razdoblje iznimno je bitno da se u obrazloženju objasne ciljevi točno po godinama jer su projekti višegodišnji procesi koji se nastavljaju iz jedne u drugu godinu. Između ostalog, obrazloženje služi da ako dođe do odstupanja objasni zašto je došlo do toga, iz kojih razloga te kolika je razlika između planiranog i ostvarenog (Upute za izradu prijedloga državnog proračuna).

Prijedlog plana razvojnih programa mora biti usklađen s prijedlogom financijskog plana proračunskog korisnika. On iskazuje planirane rashode vezane uz provođenje investicija i kapitalnih ulaganja kao što je nadogradnja objekta u vremenskom periodu od iduće tri godine.

Proračunski korisnici koji ne očekuju, niti planiraju investicije, kapitalne donacije i pomoći ne moraju sastavljati plan razvojnih programa, a to se onda navodi u obrazloženju prijedloga financijskog plana. To je ujedno i slučaj Centra "Zdravi grad Poreč" koji ne očekuje kapitalne donacije niti ikakve investicije, pa niti ne sastavlja plan razvojnih programa (Jakir Bajo, 2019.).

Proračunski korisnici u svom financijskom planu iskazuju sve svoje prihode i rashode bez obzira na moguće uplate dijela prihoda korisnika u proračun jedinica lokalne i regionalne samouprave ili podmirivanje dijela rashoda korisnika izravno s računa proračuna.

Prihodi, primici, rashodi i izdaci od 2020. godine planiraju se na razini podskupine, odnosno na trećoj razini računskog plana. Projekcije za 2021. i 2022. godinu planiraju se na razini skupine, a to je druga razina računskog plana. Proračunski korisnici na zahtjev nadležnih jedinica lokalne i regionalne samouprave mogu izrađivati prijedlog financijskog plana na razini odjeljka, točnije na četvrtoj razini računskog plana.

Upravljačko tijelo koje je najčešće upravno vijeće obvezno je usvojiti financijski plan korisnika za 2020. na razini podskupine, tj. na trećoj razini računskog plana, dok projekcije za 2021. i 2022. usvajaju na razini skupine, a to je druga razina računskog plana (Jakir Bajo, 2019.).

4.5. Rokovi dostave

Do 16. rujna proračunski korisnici dužni su svom nadležnom proračunu dostaviti prijedlog financijskog plana, a nadležni proračun ga predaje Ministarstvu financija. Do 30. rujna financijski plan se unosi u sustav državne riznice i dostavljaju ga Ministarstvu financija.

Nadležna ministarstva određuju limite korisnicima koji su u njihovoj nadležnosti i daju im upute za sastavljanje financijskog plana te dostavu istog Ministarstvu financija (Jakir Bajo, 2019.).

5. PRAĆENJE REALIZACIJE PRORAČUNA I FINACIJSKOG PLANA

U proračunu se osiguravaju sredstva za proračunske korisnike koja su raspodijeljena prema programima, aktivnostima i projektima, uz to još i po vrstama rashoda, odnosno izdataka te po izvorima financiranja.

Proračunski korisnici dužni su u svojim financijskim planovima planirati sredstva pomoći, nenamjenskih primitaka u iznosu koji je predviđen za financiranje projekta. Osim državnog, lokalnog i regionalnog proračuna sredstva za projekte može dati Europska unija (članak 4. Zakona o izvršenju državnog proračuna, NN 117/19, 32/20, 42/20, 58/20).

Proračunski korisnici su prema Pravilniku o proračunskim klasifikacijama (NN 87/08) u procesima planiranja, izvršavanja, računovodstvenog evidentiranja i izvještavanja dužni iskazivati prihode, primitke, rashode i izdatke prema proračunskim klasifikacijama. Osim što se praćenje prihoda, rashoda, primitaka i izdataka proračunskih korisnika vodi po okvirima proračunskih klasifikacija, vodi se i po nositeljima, cilju, namjeni, vrsti, lokaciji te izvoru financiranja.

Državni proračun, proračun jedinica lokalne i područne samouprave, pa tako i proračunskih korisnika mora prikazivati prihode i primitke prema vrstama i izvorima financiranja te rashode i izdatke prema svim proračunskim klasifikacijama (<https://www.teb.hr/novosti/2017/pracenje-izvršenja-proracuna-i-financijskih-planova/>).

5.1. Izvršenje proračuna i financijskog plana

Prema 7. članku Zakona o izvršenju državnog proračuna (NN 117/19, 32/20, 42/20, 58/20) u Hrvatskoj rashodi koji se financiraju iz namjenskog doprinosa mogu se izvršavati do visine naplaćenih prihoda od namjenskog doprinosa. U slučaju da se sredstva od namjenskog doprinosa ostvare u većem ili manjem iznosu od planiranog doći će do preraspodjele sredstava.

Što se tiče trošenja sredstava ministar financija može povlačiti sredstva s računa proračunskih korisnika kako bi se održala tekuća likvidnost. Isto tako ako se utvrdi da su sredstva nepravilno korištena, izvan programa, ona će se umanjiti u visini nenamjenskog korištenja. U slučaju da se prije isplate sredstava uvidi da bi sredstva mogla biti korištena na nepredviđen način obustavit će se isplata. Ministar financija je zadužen za donošenje odluka o umanjenju ili obustavi sredstava (članak 10. Zakona o izvršenju državnog proračuna, NN 117/19, 32/20, 42/20, 58/20).

Proračunski korisnici dužni su obavijestiti nadležni proračun i nadležno ministarstvo o zasnivanju ili prestanku radnih odnosa djelatnika. Sredstva koja nisu na kraju godine iskazana u bilanci kao obveza, proračunski korisnik je dužan vratiti natrag na račun proračuna.

Što se tiče predujmova, korisnici mogu plaćati predujmom u iznosu do 50.000,00 kuna bez suglasnosti ministra financija, dok je za veće iznose potrebna suglasnost (članak 13. Zakona o izvršenju državnog proračuna, NN 117/19, 32/20, 42/20, 58/20).

Prema članku 19. Zakona o izvršenju proračuna (NN 117/19, 32/20, 42/20, 58/20) više uplaćeni prihodi ili pogrešno uplaćeni prihodi na račun proračuna vraćaju se uplatiteljima.

Prema Zakonu o proračunu (NN 87/08, 136/12, 15/15) proračunski korisnici nisu dužni sastavljati izvještaj o izvršenju kao što su izvanproračunski korisnici. Voditelji, ravnatelji proračunskih korisnika moraju dati Izjavu o fiskalnoj odgovornosti u kojoj potvrđuju da su dobivena sredstva iz nadležnog proračuna korištena na zakonit način, točno prema svrsi i namjeni u skladu s planom.

Provjera zakonitog korištenja sredstava vidljiva je u izvještaju o izvršenju proračuna koje sastavlja regionalna ili lokalna jedinica. Izvještaj treba jasno prikazivati da proračunski subjekt nije utrošio više novčanih sredstava u odnosu na odobrena sredstva iz proračuna. Iznimka ovog pravila su vlastiti i namjenski prihodi i primici proračunskih korisnika.

Osim izvještaja o izvršenju proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave, proračunski subjekti dužni su sastaviti usporedbu izvršenja i financijski plan. Oba dokumenta moraju prikazivati da nije utrošeno više sredstava nego što je odobreno. Naravno da su iznimka ponovno vlastiti i namjenski prihodi i primici.

Proračunski korisnici izrađuju neki oblik izvješća o izvršenju financijskog plana, no njegov postupak, sadržaj i rok za donošenje nisu propisani. Bitno je da bude izrađen do dana kad se mora podnijeti izjava o fiskalnoj odgovornosti i da podatci budu isti kao i oni iz financijskog plana i financijskih izvještaja sastavljenih za određenu proračunsku godinu.

Obveza izrade izvješća o izvršenju financijskog plana propisana je statutom ili nekim drugim internim aktom proračunskog subjekta. Izvješće mora sadržavati podatke o prihodima, rashodima, primicima i izdacima barem prema ekonomskoj klasifikaciji (Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna, NN 24/13, 102/17 i 01/20).

Što se tiče načina preuzimanja obveza na teret proračuna, prije samog stvaranja tereta, odnosno pokretanja nabave potrebno je napraviti provjeru. Provjera se odnosi na utvrđivanje jesi li sredstva za tu svrhu nabave osigurana u planu. Ukoliko su sredstva osigurana nabava će se nastaviti i svojevremeno knjigovodstveno evidentirati (članak 44. Zakona o proračunu, NN 87/08, 136/12, 15/15).

Kroz upitnik o fiskalnoj odgovornosti vrši se provjera računa za obavljene usluge, radove i nabavu robe te da li se isti evidentiraju u glavnoj knjizi prema proračunskim klasifikacijama. Još jedna bitna stavka odnosi se na provjeru računovodstvenih evidencija. Konkretno jesu li one omogućile praćenje korištenja novčanih sredstva prema izvorima financiranja i programima, odnosno projektima i aktivnostima (<https://mfin.gov.hr/proracun-86/izjava-o-fiskalnoj-odgovornosti/612>).

Na kraju godine vrši se utvrđivanje rezultata iz računovodstvene evidencije kao i kod profitnih organizacija. U slučaju neprofitnih organizacija, odnosno proračunskih subjekata vrši se prebijanje računa viškova i manjkova po kategorijama iste vrste i po izvorima financiranja (<https://www.teb.hr/novosti/2017/pracenje-izvršenja-proracuna-i-financijskih-planova/>).

6. FINANCIJSKO PLANIRANJE KOD PRORAČUNSKOG KORISNIKA "ZDRAVI GRAD POREČ"

Počeci "Zdravog grada Poreč" sežu još iz kasnih 80-tih kad je u Poreč stigla ideja Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) u vidu projekta Zdravi grad s parolom "Misli globalno, djeluj lokalno" i "Zdravlje za sve za 21. stoljeće" (<https://www.zdravi-grad-porec.hr/o-nama/sto-je-zdravi-grad/>).

Veoma brzo je bio vidljiv pozitivan utjecaj projekta te se s godinama sve više razvijao i širio. Već od 1993. godine "Zdravi grad Poreč" djeluje formalno i ima ključnu ulogu u promicanju zdravlja među građanima u zajednici. Gradska vlast je na početku odlučila osnovati gradsku instituciju – Fond "Zdravi grad Poreč".

Od svojih početaka "Zdravi grad Poreč" pokreće i provodi programe za unaprjeđenje zdravlja i povećanje kvalitete života na temelju potreba građana. Za provođenje programa najviše koristi vlastite resurse počevši od stručnih kadrova, prostora, oprema pa do financijskih sredstava. Projektni ured Zdravog grada posluje u zasebnim prostorima koji dodatno olakšavaju pružanje potrebnih socijalnih usluga u zajednici.

Slika 2. Logo "Zdravog grada Poreč"

Izvor: <https://www.zdravi-grad-porec.hr/>

Godine marljivog rada na projektu urodile su plodom, pa je tako početkom 2008. godine "Zdravi grad Poreč" proglašen šampionom Hrvatskih zdravih gradova. Priznanje je tim veće jer je Poreč mali grad koji uz nekoliko komparativnih prednosti ima cijeli niz otežavajućih okolnosti u odnosu na velike zdrave gradove.

Neke od specifičnosti Poreča su velika razlika u načinu života ljeti i zimi te miješanje stanovnika različitih nacionalnosti i vjeroispovijesti. Također, Poreč je izložen brojnim pozitivnim, ali isto tako i negativnim europskim utjecajima. Uz sve to, ljeti kao turističko središte okuplja veliki broj ljudi što dovodi do stvaranja stresa među građanima.

Zbog svega navedenog bilo je potrebno kreirati poseban put ka zdravlju. Stručnjaci su istražujući potrebe lokalnog stanovništva dobro utvrdili iste i osmislili programe u koje su uključeni i sami građani.

Stvorene su brojne suradnje i partnerstva među udrugama, ustanovama i društvenom zajednicom. Najveći uspjeh "Zdravog grada Poreča" je zadovoljavanje prioriteta i potreba stanovništva te njihovo uključivanje u programe koji povećavaju kvalitetu života (<https://www.zdravi-grad-porec.hr/o-nama/>).

Glavna prednost "Zdravog grada Poreča" je u tome što ljudi osjećaju veliku pripadnost gradu i vole ga. Djelujući kroz svoje aktivnosti i programe pomaže građanima te tako ostvaruje veći uspjeh od ostalih gradskih službi.

Iako je "Zdravi grad Poreč" najprije bio fond, odnosno neprofitna organizacija, njegov pravni oblik se s vremenom promijenio. Od 1. travnja 2017. godine Fond "Zdravi grad Poreč" postao je ustanova socijalne skrbi i to Centar za pružanje usluga u zajednici "Zdravi grad Poreč". S promjenom naziva nije došlo do promjene rada, glavna djelatnost je ostala ista, a to je briga o psihološkom zdravlju lokalnog stanovništva (<https://www.zdravi-grad-porec.hr/o-nama/zdravi-grad-porec-danas/>).

U članku 53. Zakona o ustanovama piše (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19) kako ustanove moraju imati statut u kojem se uređuju ustroj, djelokrug i ovlasti ustanove. Zakon o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20) između ostaloga definira vrste socijalnih ustanova, njihove osnivače, djelatnosti, ustroj i tijela. Na temelju članka 53. Zakona o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19) te članka 161. i 164. Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14,

99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20) napisan je Statut Centra za pružanje usluga u zajednici "Zdravi grad Poreč".

U članku 1. Statuta određene su opće odredbe, odnosno djelatnost Centra, unutarnji ustroj, tijela ustanove i njegov djelokrug rada, zastupanje i predstavljanje. Osnivač Centra je jedinica lokalne uprave, točnije Grad Poreč koji ga financira.

Članak 7. Statuta Centra opisuje njegovu djelatnost koja je pružanje socijalnih usluga i to usluga savjetovanja i pomaganja pojedincima kao i obiteljima te usluge psihosocijalne podrške. Uz navedene djelatnosti Centar može obavljati i neke druge, ali u manjem opsegu.

Potrebna sredstva za rad Centar dobiva iz proračuna svog osnivača – Grada Poreča, proračuna regionalne samouprave, uplate korisnika usluga i vlastitih prihoda. Ukoliko Centar u obavljanju svoje djelatnosti ostvari dobit, ista se može isključivo koristiti za obavljanje i razvoj djelatnosti Centra.

Članak 21. Statuta Centra definira njegova tijela i ustroj. Ravnatelj zastupa Centar i ima sva ovlaštenja. Ulogu ravnatelja "Zdravog grada Poreč" obnaša gospođa Nataša Basanić Čuš koja je ujedno i koordinatorica zdravih gradova u Hrvatskoj.

Ostala tijela Centra su: upravno vijeće, stručni voditelj i stručno vijeće. Upravno vijeće koje upravlja Centrom ima pet članova, od toga tri predstavnika Osnivača, jedan predstavnik radnika Centra i jedan predstavnik korisnika Centra. Osnivač imenuje upravno vijeće i ravnatelja na mandat od četiri godine.

Upravno vijeće donosi odluke o godišnjem i financijskom planu te aktivnostima i programima koji će se provoditi u sljedećem razdoblju. Ravnatelj izrađuje plan i program rada Centra, provodi odluke upravnog vijeća, podnosi izvješća osnivaču, promovira rad Centra te brine o njegovom ugledu.

Stručni voditelj vodi stručni rad Centra kroz organizaciju stručnih poslova i predlaganje godišnjeg programa rada. Osoba koja je stručni voditelj mora imati odgovarajuću razinu studija čiji mandat također traje četiri godine, a odobrava ga Upravno vijeće.

Stručno vijeće je savjetodavno tijelo u "Zdravom gradu Poreč", a sastoji se od svih stručnih radnika Centra. Stručno vijeće brine o stručnim pitanjima djelatnosti, ustroja i programima Centra te o tome daje mišljenje Upravnom vijeću i ravnatelju.

Predsjednik stručnog vijeća dužan je sudjelovati u radu upravnog vijeća bez prava glasa.

6.1. Financijsko planiranje "Zdravog grada Poreč"

"Zdravi grad Poreč" je ustanova koja vrši pružanje psihosocijalne podrške društvu u zajednici, promovira zdrav način života te unaprjeđuje kvalitetu života u zajednici. U zgradi ustanove se osim stručnih razgovora sa psiholozima obavlja planiranje, rukovođenje i upravljanje programima usmjerenih na zdravlje građana iz zajednice.

Djelokrug rada u Centru podijeljen je na dva dijela, od kojih se prvi odnosi na programsku cjelinu za administrativno tehničke poslove, a drugi na programe aktivnosti za unaprjeđenje kvalitete života i zdravlja u zajednici. U okviru druge programske aktivnosti djeluju četiri programa koja pomažu u provođenju djelatnosti Centra (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

Kroz administrativno tehničku programsku cjelinu obavljaju se opći, pravni, računovodstveni i kadrovski poslovi. Druga programska cjelina uključuje programe za unaprjeđenje kvalitete zdravlja i programe psihosocijalne podrške. Ovi programi su zapravo srž Centra i njegova glavna djelatnost koja se ostvaruje pomoću brojnih projekata u lokalnoj zajednici. Stručno osoblje Centara pruža psihosocijalnu podršku građanima, podiže razinu svijesti i znanja o zdravom životu te stalno prate zdravstvene potrebe ovog područja. Brojni programi koji su se provodili i koji se provode doprinijeli su većoj zaštiti i kvaliteti zdravlja.

Kako bi se mogli provoditi programi Centra za zdrav život potrebna su novčana sredstva. "Zdravi grad Poreč" je za 2019. godinu planirao proračun u visini od 1.933.900,00 kuna za javne potrebe u socijalnoj skrbi. Od tog iznosa je za administrativno tehnički program naziva *Projektni ured* planirano 1.307.400,00 kuna, dok je ostatak od 625.500,00 kuna planiran za četiri programa koji se odnose na psihosocijalnu podršku i unaprjeđenje kvalitete zdravlja.

Za prikaz praktičnog dijela je odabran financijski plan za 2019. godinu kako bi se isti mogao usporediti s rezultatima od te godine.

Svaki financijski plan, pa tako i financijski plan "Zdravog grada Poreč", u svom prvom dijelu prikazuje plan prihoda i primitaka. Stoga ovaj praktični dio koji se odnosi na financijsko planiranje u donjoj tablici prikazuje upravo planirane prihode i primitke za 2019. godinu kao i projekcije za 2020. i 2021. godinu.

Tablica 1. Planirani prihodi i primici "Zdravog grada Poreč" za 2019. godinu

Prihodi i primici	Plan za 2019. godinu	Projekcija za 2020. godinu	Projekcija za 2021. godinu
Lokalni proračun	1.438.900,00	1.438.900,00	1.438.900,00
Namjenski prihodi iz županijskog proračuna	174.000,00	174.000,00	174.000,00
Općine	51.000,00	51.000,00	51.000,00
Grad Novigrad i Umag	30.000,00	30.000,00	30.000,00
Participacije korisnika (65624)	230.000,00	230.000,00	230.000,00
Donacije	10.000,00	10.000,00	10.000,00
UKUPNO	1.933.900,00	1.933.900,00	1.933.900,00

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu

Iz gornje tablice je vidljivo kako se Centar za pružanje usluga u zajednici "Zdravi grad Poreč" najvećim dijelom, skoro 75%, financira iz lokalnog proračuna Grada Poreča. Ostatak prihoda i primitaka Zdravi grad dobiva od županijskog proračuna, proračuna susjednih gradova, participacija korisnika te od donacija.

U konačnici ukupna vrijednost proračuna iznosi 1.933.900,00 kuna. Plan prihoda i primitaka za 2019. godinu jednak je i projekcijama za 2020. i 2021. godinu po svim izvorima financiranja.

Sljedeći dio financijskog plana su rashodi i izdaci i to oni za prvu, administrativno tehničku programsku cjelinu *Projektni ured*. Uz pružanje psihosocijalne zaštite od strane stručnih djelatnika, psihologa, u ovom programu obuhvaćeni su i drugi djelatnici.

Pokraj psihologa i psihosocijalne podrške *Projektni ured* uključuje poslove administracije, računovodstva te pravne i tehničke poslove. U ovom projektu sadržani su svi troškovi koji nastaju u zgradi Centra i troškovi za plaće svih djelatnika kao i voditelja Centra.

Dakle, *Projektni ured* okuplja sve djelatnike Centra i omogućuje rad na ostalim specifičnim programima, projektima i aktivnostima. Osnovni zadatak *Projektnog ureda* je davanje informacija i pomaganje građanima kojima je potrebna psihosocijalna podrška ili koji se žele uključiti u volontiranje. Drugi zadatak je inkubator ideja koji omogućava pokretanje i razvoj novih područja djelovanja s ciljem poboljšanja kvalitete zdravlja u zajednici.

Sljedeći zadatak ove programske cjeline je istraživački centar koji ispituje potrebe građana, nadalje centar povezivanja i horizontalne suradnje na razini zajednice te vertikalne suradnje s Istarskom županijom, Hrvatskom mrežom zdravih gradova, nadležnim ministarstvom i Europskom mrežom zdravih gradova.

Posljednja dva zadatka projektnog ureda odnose se na stručni koordinacijski centar i centar međusektorske suradnje. Stručni koordinacijski centar upravlja zdravljem u zajednici, kreira strateške dokumente za zdravlje Grada Poreča, zalaže se za zdravlje građana i socijalni razvoj cijele zajednice. Centar međusektorske suradnje radi na stvaranju društvene potpore zajednici i lokalne politike zdravlja kao i društvene stabilnosti (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

Rad *Projektnog ureda* provodi se kroz sljedeće aktivnosti i programe:

1. Realiziranje suradnje i partnerskih programa s drugim organizacijama kao što je Istarska županija, Zavod za javno zdravstvo Istarske županije i druge međunarodne organizacije
2. Sudjelovanje u organizaciji Motovunske ljetne škole zdravlja čiji su nositelji Istarska županija i Hrvatska mreža zdravih gradova
3. Osiguranje suradnje i realizacija projekata s Hrvatskom mrežom zdravih gradova, rad na istraživanjima i izradi strategija
4. Provedba projekta *Unapređenja rada savjetovališta Istre* čiji je inicijator Istarska županija
5. Vođenje programa *Ekologija i zdravlje* za Grad Poreč

Za realizaciju svih navedenih aktivnosti *Projektnog ureda* potreban je ljudski kadar koji će provoditi iste, no sve to iziskuje određene rashode i izdatke koji su prikazani tablicom koja slijedi u nastavku.

Tablica 2. Planirani rashodi i izdaci za programsku cjelinu *Projektni ured "Zdravog grada Poreč"* za 2019. godinu

Račun rashoda/ izdataka	Naziv računa	Plan za 2019.	Iz proračuna Grada Poreča	Od participacije korisnika
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	1.027.900,00	1.006.400,00	21.500,00
3111	<i>Plaće za redovan rad</i>	861.000,00	848.200,00	12.800,00
3121	<i>Ostali rashodi za zaposlene</i>	20.000,00	17.000,00	3.000,00
3132	<i>Doprinosi za zdravstveno osiguranje</i>	145.600,00	140.000,00	5.600,00
3133	<i>Doprinosi za osiguranje u slučaju nezgode</i>	1.300,00	1.200,00	100,00
32	MATERIJALNI RASHODI	279.500,00	156.000,00	123.500,00
3211	<i>Službena putovanja</i>	23.000,00	12.000,00	11.000,00
3212	<i>Naknade za prijevoz, rad na terenu</i>	13.800,00	7.800,00	6.000,00
3213	<i>Stručno usavršavanje zaposlenika</i>	17.000,00	12.000,00	5.000,00

3214	Ostale naknade troškova zaposlenima	3.000,00	0,00	3.000,00
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	6.800,00	0,00	6.800,00
3223	Energija	19.700,00	16.700,00	3.000,00
3224	Materijal za tekuće i investicijsko održavanje	5.000,00	2.000,00	3.000,00
3225	Sitni inventar	5.000,00	2.000,00	3.000,00
3231	Usluge telefona, pošte	2.500,00	1.500,00	1.000,00
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	8.000,00	3.000,00	5.000,00
3233	Usluge promidžbe	5.000,00	3.000,00	2.000,00
3234	Komunalne usluge	5.000,00	2.000,00	3.000,00
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge	5.200,00	0,00	5.200,00
3237	Knjigovodstvene i odvjetničke usluge	55.500,00	38.000,00	17.500,00
3238	Računalne usluge	41.000,00	36.000,00	5.000,00
3239	Čišćenje prostora	24.000,00	16.000,00	8.000,00

3241	Naknada troškova osobama izvan radnog odnosa	4.000,00	0,00	4.000,00
3291	Naknada za rad upravnog vijeća	11.000,00	0,00	11.000,00
3292	Premija osiguranja	8.000,00	0,00	8.000,00
3293	Reprezentacija	3.000,00	2.000,00	1.000,00
3294	Članarine	8.000,00	2.000,00	6.000,00
3295	Pristojbe i naknade	2.000,00	0,00	2.000,00
3299	Ostali nespomenuti rashodi	3.000,00	0,00	3.000,00
3431	Bankarske usluge	1.000,00	0,00	1.000,00
UKUPNO	PROJEKTNI URED	1.307.400,00	1.162.400,00	145.000,00

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu

Za sve planirane aktivnosti iz programske cjeline *Projektni ured* u 2019. godini potrebno je 1.307.400,00 kuna. Iz gornje tablice vidljivo je da se *Projektni ured* kao i sam Centar najvećim dijelom financira iz proračuna Grada Poreča. Konkretno, *Projektni ured* se čak 89% financira iz proračuna Grada. Osim iz gradskog proračuna financiranje se vrši i od participacija korisnika, odnosno od novca zarađenog pružanjem psihosocijalnih usluga.

Prvi dio rashoda i izdataka u visini od 1.027.900,00 kuna odnosi se na isplatu plaća zaposlenicima i doprinose na plaće zaposlenika. Sljedeću skupinu troškova čine materijalni rashodi koji obuhvaćaju uredski materijal, usluge telefona, promidžbe, odvjetnika, knjigovođe, članarine, pristojbe, troškove reprezentacije i ostale nespomenute rashode. Ukupni materijalni rashodi za administrativno tehničku aktivnost iznose 279.500,00 kuna, koji se kao i rashodi za zaposlenike većim dijelom financiraju iz proračuna Grada.

Projekcije za 2020. i 2021. jednake su iznosima za plan 2019. godine po svim stavkama te iz tog razloga nisu uključene u gornju tablicu.

Prva skupina troškova odnosila se na programsku cjelinu *Projektni ured*, dok se druga skupina rashoda i izdataka iz financijskog plana odnosi na programske aktivnosti "Zdravog grada Poreč". U nastavku će biti prikazana tablica s ukupnim troškovima programske aktivnosti koja se sastoji od četiri programa.

Planirani rashodi i izdaci za svaki od četiri programa Zdravog grada Poreč bit će prikazani pojedinačno, redom nakon ukupne programske aktivnosti.

Tablica 3. Planirani rashodi i izdaci za sve programske aktivnosti "Zdravog grada Poreč" za 2019. godinu

Račun rashoda i izdataka	Naziv računa	Plan za 2019. godinu	Proračun Grada Poreča	Županijski proračun	Participacija korisnika
3211	Službena putovanja	8.500,00	1.000,00	4.000,00	3.500,00
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	5.000,00	2.000,00	0,00	3.000,00
3221	Uredski materijal	33.900,00	22.500,00	6.900,00	4.500,00
3223	Energija	3.000,00	0,00	1.000,00	2.000,00
3225	Sitni inventar	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00
3231	Usluge telefona i pošte	14.000,00	11.000,00	1.000,00	2.000,00
3233	Usluge promidžbe	16.500,00	7.500,00	3.000,00	6.000,00

3237	Intelektualne usluge *	440.900,00	171.000,00	135.900,00	43.000,00
3238	Računalne usluge	5.000,00	3.000,00	0,00	2.000,00
3239	Čišćenje prostora	51.200,00	29.500,00	11.700,00	10.000,00
3241	Nadoknada troškova osobama izvan radnog odnosa	14.500,00	7.000,00	6.500,00	1.000,00
3293	Reprezentacija	10.000,00	7.000,00	0,00	3.000,00
3299	Ostali nespomenuti i rashodi	23.000,00	15.000,00	4.000,00	4.000,00
UKUPNA PROGRAMSKA AKTIVNOST		626.500,00	276.500,00	174.000,00	85.000,00

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu

* Intelektualne usluge osim navedenog u tablici čine još 30.000,00 kuna iz proračuna Grada Novigrada i Umaga, 51.000,00 kuna iz proračuna Općina Vrsar, Funtana, Tar te 10.000,00 kuna donacija.

Tablica prikazuje iznos od 626.500,00 kuna koji obuhvaća ukupne planirane rashode i izdatke za četiri programa koja provodi "Zdravi grad Poreč-Parenzo". Rashodi koji čine ovu ukupnu programsku aktivnost jesu materijalni rashodi od kojih je najznačajniji uredski materijal, te ostali rashodi koji se odnose na intelektualne, knjigovodstvene i računalne usluge.

Iz proračuna Grada Poreča Centar je dobio 276.500,00 kuna za podmirenje rashoda i izdataka koji se odnose na programske aktivnosti, što pokriva 44% ukupnih rashoda. Planirano je da županijski proračun doprinese Centru 174.000,00 kuna koje će pokriti

dodatnih 28% rashoda. Participacija korisnika čini 14%, odnosno 85.000,00 kuna. U programskim aktivnostima, točnije u rashodima vezanim za intelektualne usluge sudjeluju još Grad Umag i Novigrad, Općine Vrsar, Funtana i Tar te donacije.

Projekcije za 2020. i 2021. godinu nisu uključene u tablicu jer su iznosi za sve rashode/izdatke jednaki kao za plan u 2019 godini.

Dakle, ukupne programske aktivnosti sastoje se od četiri programa čiji zajednički rashodi iznose 626.500,00 kuna, a iznosi po svakom od programa su sljedeći:

1. Program savjetovališta i psiho-socijalne podrške u zajednici → 263.500,00 kuna
2. Programi prevencije → 170.000,00 kuna
3. Program vanbolničkog liječenja ovisnosti → 112.000,00 kuna
4. Program prevencije i tretmana poremećaja vezanih uz prehranu → 81.000,00 kuna

Ova četiri programa srž su djelatnosti i svrhe Centra, zato će u nastavku biti tablice koje prikazuju planirane rashode i izdatke u 2019. godini za svaki od programa.

Prvi program za koji će biti prikazan plan rashoda i izdataka u 2019. godini je *Savjetovalište i psiho-socijalna podrška u zajednici*.

Tablica 4. Planirani rashodi i izdaci za program *Savjetovališta i psiho-socijalne podrške u zajednici "Zdravog grada Poreč"* za 2019. godini

Račun i izdataka	Naziv računa	Plan za 2019. godinu	za Proračun Grada Poreča	Županijski proračun	Participacija korisnika
3211	Službena putovanja	6.000,00	0,00	4.000,00	2.000,00
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	2.000,00	0,00	0,00	2.000,00
3221	Uredski materijal	11.000,00	4.000,00	4.000,00	3.000,00
3223	Energija	1.000,00	0,00	1.000,00	0,00

3231	Usluge telefona i pošte	4.000,00	2.000,00	1.000,00	1.000,00
3233	Usluge promidžbe	6.000,00	3.000,00	0,00	3.000,00
3237	Intelektualne usluge *	160.000,00	24.000,00	60.000,00	15.000,00
	Terapijski rad logopeda	40.000,00	25.000,00	0,00	15.000,00
	Knjigovodstvo	1.500,00	0,00	1.500,00	0,00
3238	Računalne usluge	2.000,00	1.000,00	0,00	1.000,00
3239	Ostale usluge	11.500,00	3.000,00	5.500,00	3.000,00
3241	Naknada troškova osobama izvan radnog odnosa	7.500,00	0,00	6.500,00	1.000,00
3293	Reprezentacija	5.000,00	2.000,00	0,00	3.000,00
3299	Ostali nespomenuti rashodi	6.000,00	2.500,00	2.500,00	1.000,00
UKUPNA AKTIVNOST		236.500,00	66.500,00	86.000,00	50.000,00

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu

* Iznos intelektualne usluge čini još 15.000,00 kuna od Grada Novigrada i Umaga, 16.000,00 kuna od Općine Vrsar, 7.000,00 kuna od Općine Funtana, 10.000,00 kuna od Općine Tar, 4.000,00 kuna od Općine Kaštelir. U rashodima za intelektualne usluge sudjeluju još općine Višnjan, Vižinada i Sv. Lovreč, svaka s 3.000,00 kuna.

Najveći plan rashoda i izdataka iznosi 236.500,00 kuna koje su namijenjene programu savjetovališta i psiho-socijalne zdravstvene skrbi. Svi rashodi ovog programa nalaze se u skupini 32, od kojih su najveći rashodi za intelektualne usluge koje iznose čak 160.000,00 kuna što je više od pola planiranih rashoda za savjetovalište.

Drugi najznačajniji iznos od 40.000,00 kuna odnosi se na terapijski rad logopeda. Ostali rashodi odnose se na uredski materijal, troškove energije, telefona, pošte, promidžbe i reprezentacije.

Iako se "Zdravi grad Poreč", najvećim dijelom financira iz proračuna programa, ovaj program je iznimka. Najviše sredstava dobiva iz županijskog proračuna, točnije 86.000,00 kuna. Iz proračuna Grada Poreča izdvaja se 66.500,00 kuna za savjetovanište Centra.

Planirano je da u podmirivanju rashoda savjetovaništa sudjeluje participacija korisnika s 50.000,00 kuna i to najviše u podmirivanju intelektualnih i logopedskih usluga koje im se pružaju. U pokriću rashoda za ove usluge sudjeluju okolne općine i gradovi koje kao i Grad Poreč sufinanciraju svoje građane kako bi im pomogli u rješavanju psiho-socijalnih i zdravstvenih problema.

Projekcije za 2020. i 2021. godinu *Savjetovaništa i psiho-socijalne podrške u zajednici* jednake su iznosima za plan 2019. godine te iz tog razloga nisu uključene u gornju tablicu.

Drugi plan rashoda i izdataka odnosi se na programe prevencije koji se bore protiv ovisnosti pokazujući djeci tjelesne aktivnosti i zdrav način života na zanimljiv način.

Tablica 5. Planirani rashodi i izdaci *Programa prevencija "Zdravog grada Poreč"* za 2019. godinu

Račun rashoda i izdataka	Naziv računa	Plan za 2019. godinu	Proračun Grada Poreča	Županijski proračun	Donacije
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	2.000,00	2.000,00	0,00	0,00
3221	Uredski materijal	16.400,00	14.000,00	2.400,00	0,00
3232	Usluge telefona i pošte	6.000,00	6.000,00	0,00	0,00

3233	Usluge promidžbe	7.000,00	4.000,00	3.000,00	0,00
3237	Intelektualne usluge	68.000,00	46.000,00	12.000,00	10.000,00
	Knjigovodstvene usluge	3.400,00	0,00	3.400,00	0,00
	Plesni instruktori za Rasplesane razrede	24.000,00	9.000,00	15.000,00	0,00
3238	Računalne usluge	1.000,00	1.000,00	0,00	0,00
3239	Ostale usluge	23.200,00	20.000,00	0,00	0,00
3241	Naknada troškova osobama izvan radnog odnosa	6.000,00	6.000,00	0,00	0,00
3293	Reprezentacija	5.000,00	5.000,00	0,00	0,00
3299	Ostali nеспomenuti rashodi	8.000,00	7.000,00	1.000,00	0,00
UKUPNO AKTIVNOST		170.000,00	120.000,00	40.000,00	10.000,00

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu

Programi prevencije drugi su najveći program Centra čiji su planirani rashodi i izdaci za 2019. godinu 170.000,00 kuna. Najviše od toga ponovno otpada na intelektualne usluge, točnije 68.000,00 kuna. Sljedeći najveći iznos je onaj od 24.000,00 kuna koji se odnosi na plaćanje plesne instruktore za *Rasplesane razrede* koji su jedan u nizu od veoma uspješnih projekata namijenjenih djeci školskog uzrasta s ciljem borbe protiv ovisnosti. Uz navedene planirani su rashodi za uredski materijal, usluge telefona, pošte, promidžbe i reprezentaciju.

Rashodi iz *Programa prevencije* se 70% financiraju iz porečkog proračuna, što nominalno iznosi 120.000,00 kuna od ukupno planiranih 170.000,00 kuna. Proračun Istarske županije sudjeluje u podmirivanju rashoda iz programa prevencije s 40.000,00 kuna. Od toga je 15.000,00 kuna namijenjeno sufinanciranju rashoda za plesne

instruktore čiji preostali dio pokriva gradski proračun. Također, županijski proračun uz gradski sufinancira intelektualne usluge s 12.000,00 kuna, a uz njih je planirano i 10.000,00 kuna donacija.

Projekcije za 2020. i 2021. jednake su iznosima za plan 2019. godine te iz tog razloga nisu uključene u gornju tablicu.

Sljedeći program odnosi se na vanbolničko liječenje ovisnosti o drogama i pružanje terapijske zajednice za liječenje ovisnika o alkoholu. Donja tablica prikazuje plan rashoda i izdataka za 2019. godinu programa vanbolničkog liječenja ovisnosti.

Tablica 6. Planirani rashodi i izdaci za Program vanbolničkog liječenja ovisnosti "Zdravog grada Poreč" za 2019. godinu

Račun rashoda i izdataka	Naziv računa	Plan za 2019. godinu	Proračun Grada Poreča	Županijski proračun	Grad Novigrad i Umag	Općine Vrsar, Funtana, Tar
3221	Uredski materijal	3.500,00	3.500,00	0,00	0,00	0,00
3231	Usluge telefona i pošte	2.000,00	2.000,00	0,00	0,00	0,00
3233	Usluge i promidžbe	500,00	500,00	0,00	0,00	0,00
3237	Intelektualne usluge	97.000,00	47.000,00	30.000,00	15.000,00	5.000,00
3239	Ostale usluge	3.500,00	3.500,00	0,00	0,00	0,00
3241	Naknade za nezaposlene	1.000,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00
3299	Ostali nespomenuti rashodi	4.500,00	4.500,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNA AKTIVNOST		112.000,00	62.000,00	30.000,00	15.000,00	5.000,00

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu

Program vanbolničkog liječenja ovisnosti o alkoholi i drogama treći je najveći program za koji je planirano 112.000,00 kuna rashoda. Od toga je 87%, odnosno 97.000,00 kuna namijenjeno intelektualnim i osobnim uslugama koje obuhvaćaju psihičku podršku građanima koji se liječe od ovisnosti. Iznosi ostalih rashoda su relativno niski, a odnose se na uredski materijal, usluge telefona, pošte i promidžbe kao i u ostalim programima.

Više od polovice programa prevencije financira se iz proračuna Grada Poreča koji za ovaj program izdvaja 62.000,00 kuna. Sljedeći najznačajniji doprinos je onaj od 30.000,00 kuna iz županijskog proračuna koji u cijelosti služi sufinanciraju intelektualnih usluga. U pokrivanju rashoda za intelektualne usluge sudjeluju okolni gradovi i općine koji svojim građanima sufinanciraju odlazak na izvanbolničko liječenje ovisnosti kod stručnjaka iz Centra.

Projekcije za 2020. i 2021. godinu nisu uključene u gornju tablicu jer su iznosi za sve rashode ovog programa jednaki kao u planu za 2019. godinu.

Posljednji, četvrti program odnosi se na prevenciju i tretmane poremećaja vezanih uz prehranu, a to su najčešće problemi s prekomjernom tjelesnom težinom.

Tablica 7. Planirani rashodi i izdaci za *Program prevencija i tretmana poremećaja vezanih uz prehranu "Zdravog grada Poreč"* za 2019. godinu

Račun rashoda i izdataka	Naziv računa	Plan za 2019. godinu	Proračun Grada Poreča	Županijski proračun	Participacija korisnika
3211	Službena putovanja	2.500,00	1.000,00	0,00	1.500,00
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00
3221	Uredski materijal	3.000,00	1.000,00	500,00	1.500,00
3223	Energija	2.000,00	0,00	0,00	2.000,00
3225	Sitni inventar	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00

3231	Usluge telefona i pošte	2.000,00	1.000,00	0,00	1.000,00
3233	Usluge promidžbe	3.000,00	0,00	0,00	3.000,00
3237	Intelektualne usluge	29.000,00	14.000,00	6.000,00	9.000,00
	Knjigovodstvene usluge	3.000,00	0,00	3.000,00	0,00
	Usluge vođenja tjelesnih aktivnosti	15.000,00	6.000,00	5.000,00	4.000,00
3238	Računalne usluge	2.000,00	1.000,00	0,00	1.000,00
3239	Ostale usluge	13.000,00	3.000,00	3.000,00	7.000,00
3299	Ostali nespomenuti rashodi	4.500,00	1.000,00	500,00	3.000,00
UKUPNA AKTIVNOST		81.000,00	28.000,00	18.000,00	35.000,00

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu

Za posljednji, četvrti *Program prevencije i tretmana poremećaja vezanih uz prehranu* planirana je 81.000,00 kuna rashoda u 2019. godini što ga čini programom s najmanje planiranim rashodima i izdacima. Ponovno se najveći iznos rashoda odnosi na intelektualne usluge i to 29.000,00 kuna. Nakon intelektualnih usluga, sljedeće su usluge vođenja tjelesnih aktivnosti s iznosom od 15.000,00 kuna.

Ponovno intelektualne usluge imaju najveći udio u ukupnim planiranim rashodima što je i logično kod ustanove koja kroz programe pruža stručnu psihosocijalnu pomoć građanima. Kroz ovaj program cilj je pomoći ljudima koji se bore s prekomjernom tjelesnom težinom za koje se provodi dodatna usluga vođenja tjelesnih aktivnosti. Preostali rashodi programa odnose se na uredski materijal, energiju, usluge telefona, pošte i promidžbe.

Programu borbe s prekomjernom tjelesnom težinom je specifičan i razlikuje se od ostalih programa Centra jer po prvi put udio proračuna nije najveći, već je to sad

participacija samih korisnika koji koriste usluge stručnjaka iz Centra. Participacija korisnika iznosi 35.000,00 kuna s kojima pokriva veći dio ukupno planiranih rashoda i izdataka. Najveći iznos participacije korisnika, 9.000,00 kuna, odnosi se na same intelektualne usluge, dok usluge vođenja tjelesnih aktivnosti sufinanciraju s 4.000,00 kuna.

Gradski proračun izdvaja 28.000,00 kuna za program vezan uz poremećaje u prehrani, a najviše od toga odlazi na sufinanciranje intelektualnih usluga i usluga vođenja tjelesnih aktivnosti za svoje građane. Isto tako najveći dio od ukupnog doprinosa u vrijednosti 18.000,00 kuna iz proračuna Istarske županije odlazi na sufinanciranje ovih usluga.

Za 2020. i 2021. godinu projekcije rashoda i izdataka za ovaj program koji se odnosi na poremećaje u prehrani jednake su kao u plan za 2019. godinu te stoga nisu uključene u gornju tablicu.

Nakon detaljne obrade planiranih rashoda i izdataka za svaki od programa koji Centar provodi možemo sumirati sve zajedno.

Ukupni planirani prihodi i primici za 2019. godinu iznosili su 1.933.900,00 kuna koje se raspoređuju na dva dijela. Prvi dio otpada na administrativno tehničku programsku cjelinu naziva *Projektni ured* za koji su planirani rashodi i izdaci u visini od 1.307.400,00 kuna.

Preostali dio od 626.500 služi za financiranje rashoda četiri programske aktivnosti. Najveći program je *Savjetovalište i psihosocijalna podrška u zajednici* na koju odlazi 263.500,00 kuna. Drugi su *Programi prevencije* za čije se provođenje u 2019. godini planira iznos od 170.000,00 kuna. Planirani rashodi za *Program vanbolničkog liječenja ovisnosti o alkoholu i drogama* iznose 112.000,00 kuna. Za posljednji program tretmana poremećaja u prehrani planirana je 81.000,00 kuna što ga čini programom s najmanje planiranim rashodima u 2019. godini.

6.2. **Obrazloženje financijskog plana "Zdravog grada Poreč" za 2019. godinu**

Dakle, sumiramo li rad Centra "Zdravi grad Poreč", isti se dijeli na:

1. administrativno tehničku programsku cjelinu *Projektni ured*
2. programske aktivnosti za psihosocijalnu podršku i poboljšanje kvalitete zdravlja
 - a) PROGRAMI SAVJETOVALIŠTA I PSIHO-SOCIJALNE PODRŠKE U ZAJEDNICI
 - Savjetovalište za djecu, mlade i obitelj
 - Logopedске usluge
 - Krizne intervencije
 - b) PROGRAMI PREVENCIJE
 - Zajedno protiv ovisnosti (*Rasplesani razredi, Naš izbor je zdrav život*)
 - Mladi-Vršnjak pomagač
 - c) PROGRAMI VANBOLNIČKOG LIJEČENJA OVISNOSTI
 - Vanbolničko liječenje ovisnosti o drogama
 - Terapijska zajednica za liječenje ovisnika o alkoholu
 - d) PROGRAM PREVENCIJA I TRETMANI POREMEĆAJA VEZANIH UZ PREHRANU

Obrazloženje financijskog plana "Zdravog grada Poreč" kao i ostala obrazloženja financijskog plana prema članku 30. Zakona o proračunu (NN 87/08, 136/12, 15/15) započinje s opisom djelokruga rada. U slučaju Centra djelokrug rada jest pružanje psiho-socijalne podrške građanima lokalne zajednice te konstantno unaprjeđivanje kvalitete zdravlja i promicanje zdravog načina života.

Svoju djelatnost Zdravi grad ispunjava kroz administrativno tehničku programsku cjelinu *Projektni ured* u kojem se planiraju rashodi za plaće zaposlenika Centra koji provode programske aktivnosti i materijalni rashodi koji nastaju u svezi s time. Uz plaće djelatnika ističu se rashodi za stručna usavršavanja zaposlenika.

U ovu programsku cjelinu uključena je *Motovunska škola zdravlja* koja je projekt Hrvatske mreže zdravih gradova star 25 godina. Odražavanje se ne odvija isključivo u Motovunu, pa poprima karakter *Istarske škole zdravlja* čije se tematske cjeline provode i u Poreču, a projektom koordinira Zdravi grad.

S ciljem zaštite i unaprjeđenja zdravlja Centar surađuje s Hrvatskom mrežom zdravih gradova koja provodi istraživanja potreba najranjivije skupine stanovnika. U 2019. godini Centar će nastaviti surađivati s Hrvatskom mrežom zdravih gradova u razradi platforme za izradu Nacionalne strategije ranog razvoja koja osigurava zdrave i nesmetane uvjete za razvoj djece (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

Unaprjeđenje rada savjetovališta Istre prerastao je u ekspertni centar za zdravlje obitelji kroz koji je "Zdravi grad Poreč" stekao status voditelja za ovaj županijski projekt. Cilj projekta je zaštita mentalnog zdravlja djece, mladih i obitelji koji se provodi prema uzoru na porečko savjetovalište.

Kroz program ekologija i zdravlje povećava se svijest građana o odgovornosti za brigu o okolišu i njegovog utjecaja za zdravlje stanovništva. Centar Zdravi grad Poreč vodi program iz područja ekologije i zdravlja za svoj Grad te tako provodi nadzor nad provođenjem istog. U provođenju ovih projekata ostvaruje se suradnja s tehničkom strukom, odnosno projektantima i inženjerima građevine koji sudjeluju u predavanjima na tečaju za građane. Tečaj ukazuje građanima na prednosti za zdravlje koje donosi projektiranje pametnih kuća, očuvanje zelenog prostora i energetska učinkovitost (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

Glavni dio, srž djelatnosti obavlja se programske aktivnosti koje sadrže četiri različita programa fokusiranih na specifične poteškoće. Programske aktivnosti koje Centar provodi u skladu su s Nacionalnim strategijama Republike Hrvatske i Svjetske zdravstvene organizacije, a uz to prate zdravstvene prioritete Istarske županije.

Postojanje Centra ima veoma bitnu ulogu jer promicanjem zdravih navika smanjuju i sprječavaju skupa liječenja do kojih bi došlo bez njihovog djelovanja. Zdravlje ljudi je bitno jer samo zdravo stanovništvo je radno sposobno i zaslužno za gospodarski rast.

Prva programska aktivnost koju Centar provodi je *Savjetovalište i psiho-socijalna podrška u zajednici*. Njezin prvi program je Savjetovalište za djecu, mlade i obitelj kroz koji pružanjem psihoterapije pomaže lokalnom stanovništvu. Savjetovalište iz Poreča prvo je gradsko savjetovalište u Hrvatskoj koje se istaklo kao najbolje u pružanju podrške za zaštitu mentalnog zdravlja. Porečko savjetovalište bavi se ginekološkim savjetovanjem za mlade, programima osnaživanja mladih parova u pripremi za

roditeljstvo, pružanjem podrške roditeljima u svladavanju odgojnih strategija, rad s rizičnim skupinama mladih i odraslih, pružanje podrške bolesnim osobama i mnogim drugim (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

Program savjetovaništva pruža logopedске usluge za djecu s govorno-jezičnim poteškoćama, a prednost u korištenju istih imaju djeca predškolskog uzrasta. Stručnjaci Centra u slučaju iznenadnih nesreća u zajednici vrše krizne intervencije. One se provode nakon događaja prijetnje po život koje mogu imati smrtne ishode poput prirodnih katastrofa i oružanih pljački. Ovi događaji ostavljaju traumatske posljedice koje se rješavaju pružanjem stručne psihološke podrške.

Prvi od programa prevencije djeluje pod nazivom „*Zajedno protiv ovisnosti*“ koji se skrbi za nesmetan rast djece i mladih. Program vodi stručno povjerenstvo koje osmišljava način provedbe programa, a ujedno i provode osmišljeni sadržaj u zajednici. U provođenju programa sudjeluju institucije predškolskog i školskog obrazovanja te tako educiraju djecu o zdravom životu. Jedan od najuspješnijih projekata u okviru ovog programa jesu *Rasplesani razredi* koji uključuju učenike 7. i 8. razreda da se osnaže kroz ples i pokažu ga kao jedan od izbora za zdrav život. Uz *Rasplesane razrede*, veoma je uspješan i poznat projekt o prevenciji ovisnosti o drogama, alkoholu i kocki *Naš izbor je zdrav život* (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

Kroz programe prevencije nastoji se spriječiti nasilničko ponašanje programom *Mjeseca borbe protiv ovisnosti*, dok program *Mladi – Vršnjak pomagač* i *Vršnjak pomagač* educiraju školsku djecu za volonterski rad i ulogu vršnjaka pomagača. Cilj je ohrabriti adolescente i pokazati im da mogu pomoći sugrađanima i lokalnoj zajednici. O uspješnosti projekta govori podatak da se godišnje educira oko 40 volontera (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

Evaluacija programa pokazala je pozitivne učinke za mlade volontere. Osim što razvijaju svoje socijalne vještine, vještine komunikacije, bolje razumiju sami sebe, ostvaruju veće uspjehe u životu, imaju više samopoštovanja i bolje pristupaju rješavanju sukoba.

Treća programska aktivnost obuhvaća vanbolničko liječenje ovisnosti koja se provodi kroz dva programa. Prvi je program vanbolničkog liječenje ovisnosti o drogama

usmjeren na prevenciju ovisnosti i liječenje ovisnika o drogi na širem području Poreča. Program se provodi kroz savjetovalište Zdravog grada osiguravajući prihvat, liječenje i podršku ovisnicima (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

Drugi program je terapijska zajednica za liječenje ovisnika o alkoholu koji je najčešća ovisnost i najveći javno zdravstveni problem koji ne pogađa samo pojedinca, već cijelu obitelj. Zdravi grad Poreč pruža individualnu, obiteljsku i grupnu psihoterapiju koja je glavna karakteristika porečkog liječilišta. Nakon što se ovisnici izliječe, oni sami mogu postati voditelji iako nisu školovani za to i ukazati drugim ovisnicima na zdraviji način života. Terapijska zajednica za liječenje ovisnosti o alkoholu Zdravog grada Poreč jedinstven je program u cijeloj Hrvatskoj koji treba konstantno razvijati da posluži kao primjer ostalim zajednicama.

Posljednja, četvrta programska aktivnost odnosi se na prevenciju i tretmane poremećaja vezanih uz prehranu. Pod poremećaju u prehrani danas se najčešće podrazumijeva debljina, odnosno pretilost koja je svake godine sve veći problem i u Hrvatskoj, posebice kod djece. Prevelike količine hrane dovode do pretilosti, ali i drugih zdravstvenih i psiholoških poteškoća (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

Pretili osobe vode sjedilački način života i imaju loše prehrambene navike, pa je cilj radionica promijeniti loše navike pojedinaca, ukloniti emocionalno jedenje i uvesti tjelesnu aktivnost. Posebnost programa očituje se u psihološko medicinskom pristupu korisnicima, a provodi se u grupi kroz dvadeset radionica i naknadnom podrškom za samoodržavanje. Program dovodi do promjene životnog stila osoba s prekomjernom tjelesnom težinom i uvođenje zdravih navika u svakodnevicu.

U program su osim psihologa uključeni nutricionisti, kineziolozi i liječnici što ga izdvaja i čini posebnim u cijeloj Hrvatskoj. Osim toga, program je posebno prilagođen djeci, posebno odraslima i starijim korisnicima jer se na različit način bori s kilogramima (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

Prekomjerna tjelesna težina nije jedini poremećaj u prehrani na kojem Zdravi grad radi. Naime, on se posebno istaknuo kao najbolji Istri i Hrvatskoj za pružanje podrške ljudima koji boluju od anoreksije i bulimije.

Sljedeća stavka u obrazloženju financijskog plana je zakonska osnova na temelju koje je omogućeno djelovanje ustanove. Za Centar "Zdravi grad Poreč" prva zakonska osnova je Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19) jer je lokalna samouprava, odnosno grad njegov nadležni proračun. Centar je osnovan još na temelju Zakona o ustanova (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19) i Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20) shodno svojoj djelatnosti. Na kraju, "Zdravi grad Poreč-Parenzo" uređuje se prema propisima strukovnih komora Republike Hrvatske kao što su Hrvatska psihološka komora i Hrvatska liječnička komora (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

U obrazloženju financijskog plana neizostavno je navesti ciljeve programa. Prvi od ciljeva za provođenje programa je ojačati građane iz zajednice kroz edukacije kojima se želi povećati znanje o zdravlju, promovirati zdrav način života i zdrave navike. Centar pomaže ljudima čiji egzistencijalni problemi počinju utjecati negativno na njihovo psihološko zdravlje. Ne pomaže samo siromašnim, već i ostalim ranjivim skupinama kao što su ovisnici, samohrani roditelji, stariji, bolesni te osobe s invaliditetom i poremećajima ponašanja.

Sljedeći ciljevi "Zdravog grada Poreč" su pružanje općenitih, preventivnih programa za građane svih dobnih skupina, ali i posebnih programa koji su usmjereni na rješavanje neprihvatljivog ponašanja kao što su ovisnosti i nasilje.

Konstantan trud za razvitak ekoloških i psihosocijalnih faktora vidljiv je kroz cilj zaštite zdravlja u zajednici. Tome dodatno pomaže suradnja s drugim organizacijama, zajednicom, ali i uključivanje građana s namjerom stvaranja društvene mreže podrške (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

Posljednji dio obrazloženja financijskog plana jesu pokazatelji uspješnosti na temelju kojih se utvrđuje je li provedba programa doprinijela zajednici. "Zdravi grad Poreč" je kroz svoje projekte ispunio ciljeve i ostvario značajne uspjehe. Prvi od uspjeha je dobro oformljen stručni tim koji je preduvjet za pružanje pomoći i podrške građanima. Sljedeći pokazatelj jest uspješna provedba programa koji su se pokazali održivima i ne samo to. Provedeni programi dokazano su povećali znanje o zaštiti zdravlja i osigurali psihosocijalnu zaštitu. Naime, građani Poreča primjenjuju zdrave životne navike, više

hodaju, trče i voze bicikla. Osim povećane fizičke aktivnosti, stanovništvo se počelo zdravije hraniti (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

Još jedan pokazatelj uspješnosti je rast broja građana koji koriste usluge savjetovališta i sudjeluju u projektima zahvaljujućim njihovoj dostupnosti i ekonomičnosti. Tome se dodaju pozitivni pokazatelji koji su direktno ishod rada stručnjaka iz Centra s pojedincima ili s obitelji. Uz ove pozitivne pokazatelje dolaze i oni ostvareni kroz preventivne programe koji dopiru do velikog broja djece i mladih, odnosno djeluju na širok generacijski obuhvat.

Posljednji, ali ne i najmanje bitni pokazatelji uspješnosti odnose se na kapacitet ustanove za praćenje specifičnih potreba zajednice te stvaranje novih programa koji ispunjavaju te potrebe. Osim toga Centar ima kapacitet za horizontalnu i vertikalnu suradnju te za stvaranje i razvijanje većeg stručnog zdravstvenog tima (Obrazloženje financijskog plana Zdravog grada Poreč za 2019. godinu).

6.3. Praćenje realizacije financijskog plana "Zdravog grada Poreč"

Usporedbom planiranog financijskog plana za 2019. godinu s financijskim izvještajima iz 2019. godine utvrđena su manja odstupanja. Planirani iznos prihoda i primitaka iznosio je 1.933.900,00 kuna, dok je zapravo Centar ostvario 1.894.773,00 kune prihoda. U financijskom planu je planirano pokriće od 74% prihoda iz nadležnog proračuna Grada Poreča, a zapravo je udio nadležni proračun u ukupnim приходima iznosio 76%.

Manja odstupanja postoje i na strani rashoda i izdataka, od planiranih 1.933.900,00 kuna ostvareno je 1.897.073,00 kuna rashoda poslovanja, odnosno 1.905.214,00 kuna kada se dodaju izdaci ili uzme u obzir funkcijska klasifikacija rashoda. Na materijalne rashode otpadaju gotovo cjelokupni rashodi, točnije 99,57%. Od toga se 1.023.557,00 kuna troši na zaposlenike, odnosno 54% u relativnom iznosu. Ostatak od 873.496,00 kuna jesu materijalni rashodi koji čine 46% ukupnih rashoda.

U 2019. godini je iznos ostvarenih rashoda bio veći od ukupnih prihoda (1.894.773,00 – 1.905.214,00), što je rezultiralo manjkom od 10.441,00 kune. No, zahvaljujući višku prihoda i primitaka od 22.252,00 kune koji je iz 2018. prenesen u 2019. godinu, nije

došlo do rebalansa plana. Višak je omogućio pokriće manjka i ostvarenje viška koji će biti prenesen u sljedeću, 2020. godinu. Kad se manjku od 10.441,00 kune doda višak od 22.252,00 kune, dolazi do novog viška u iznosu od 11.811,00 kuna koji će se iz 2019. prenijeti u 2020. godinu.

7. ZAKLJUČAK

Kroz ovaj diplomski rad čija je tema *Financijsko planiranje kod proračunskih korisnika na primjeru "Zdravog grada Poreč"*, opisan je upravo proces financijskog planiranja proračunskih korisnika.

Sustav proračuna, pa samim time i proračunskog računovodstva kojem pripadaju proračunski korisnici, uz samu državu, županije i gradove veoma je specifičan. Zakonima je strogo regulirano namjena korištenja sredstava, ali i cjelokupan proces donošenja odluka, planiranja prihoda i rashoda određenom dokumentacijom.

Država i jedinice lokalne i regionalne samouprave donose proračun, a njihovi proračunski korisnici financijski plan. Oni se moraju donijeti do kraja godine za sljedeću godinu, a uz to sadrže još projekciju za naredne dvije godine. Na početku financijskog plana se navode planirani prihodi i primici, a kasnije rashodi i izdaci poštujući svu zakonsku regulaciju.

Financijska izvješća sustava proračuna razlikuju se od onih iz profitnog sektora. Sljedeća razlika je kontni plan, odnosno računski plan u sustavu proračuna čiji su razredi drukčije klasificirani u odnosu na kontni plan poduzetnika.

Jedan od mnogi proračunskih korisnika je "Zdravi grad Poreč" koji pripada skupini socijalne skrbi. Prema vrstama ustanova socijalne skrbi on je centar za pružanje usluga u zajednici, osnovan u skladu s člankom 53. Zakona o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19) te 161. i 164. člankom Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20).

Analizom financijskog plana utvrđeno je izrađen prema svim pravilima i propisima. Planirani su rashodi raspoređeni prema svakom od programa koje Centar provodi. Usporedbom plana iz 2019. godine s izvještajima iz iste godine uvidena su manja odstupanja.

Uz financijski plan, predaje se još jedan dokument, a to je obrazloženje financijskog plana u kojem su između ostalog detaljno opisani programi koje proračunski korisnik provodi. Iz obrazloženja Centra vidljivo je kako je veoma uspješan u pružanju psiho-

socijalne podrške. "Zdravi grad Poreč" veoma je inovativan u provođenju programa i u mnogim programima se ističe kao najbolji u pružanju pomoći građanima.

Svojim programima koji su namijenjeni djeci svih uzrasta, mladima, ali i odraslima kroz savjetovaništva, djeluje na prevenciju ovisnosti, pomaže u rješavanju problema vezanih uz poremećaje u prehrani i radi na vanbolničkom liječenju ovisnosti.

Centar je uspješan u promicanju zdravih životnih navika među građanima Poreča i okolice te tako ispunjava svoj glavni cilj. Također, djelatnici Zdravog grada stručno provode programe u koje uključuju sve građane, od djece predškolskog uzrasta do umirovljenika.

Većina programa namijenjena je učenicima što je veoma korisno jer djeca u toj dobi najlakše mogu usvojiti loše navike, a sudjelovanjem u programu uviđaju negativnosti istih. Jedan od najznačajniji projekta jest projekt *Rasplesani razredi* čiji je cilj prevencija ovisnosti kroz tjelesnu aktivnost i trošenje slobodnog vremena na zabavan način.

Ovo je jedan od mnogih projekata "Zdravog grada Poreč" koji su veoma uspješni, a to potvrđuje činjenica da se projekt provodi dugi niz godina. Centar Zdravi grad veoma je bitna ustanova za šire područje Grada Poreča jer pomaže građanima u rješavanju psiho-socijalnih problema, a bez njega bi kvaliteta zdravlja u zajednici bila na znatno nižoj razini.

LITERATURA

a) Knjige

1. BIČANIĆ, N. et al. (2017.) *Proračunsko računovodstvo – Primjena Računskog plana s primjerima knjiženja*. III. izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: TEB poslovno savjetovanje.
2. BIČANIĆ, N. i JAKIR BAJO, I. (2015.) *Proračunsko računovodstvo – Primjena Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu*. I. izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: TEB poslovno savjetovanje.
3. BROZ TOMINAC, S. et. al. (2015.) *Harmonizacija proračunskog računovodstva u Republici Hrvatskoj s Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor*. Zagreb: TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje
4. JAKIR BAJO, I. et. al. (2011.) *Primjena računskog plana proračuna i poreznih propisa 2011./2012.* Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
5. VAŠIČEK, V. et al. (2016.) *Računovodstvo, revizija i kontrola javnog sektora u odabranim državama jugoistočne Europe*. Zagreb: TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje.

b) Zakoni i pravilnici

1. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (NN 87/08, 136/12)
2. Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna (NN 87/08, 136/12)
3. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (NN 87/08)
4. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN 87/08, 136/12)
5. Zakon o fiskalnoj odgovornosti (NN 111/18)
6. Zakon o izvršenju Državnog proračuna (NN 117/19, 32/20)
7. Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19)

8. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19)
9. Zakon o proračunu (NN 87/08, 136/12, 15/15)
10. Zakon o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19)
11. Zakon o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19)
12. Zakon o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/18, 125/19)
13. Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17)

c) Web stranice

1. JAKIR BAJO, I. (2019.) *Planiranje za razdoblje 2020. – 2022.* Zagreb: TEB poslovno savjetovanje. Dostupno na: <https://www.teb.hr/media/18061/planiranje-za-razdoblje-2020-2022.pdf> [pristupljeno: 05. travnja 2020.]
2. Ministarstvo financija <https://mfin.gov.hr/proracun-86/izjava-o-fiskalnoj-odgovornosti/612> [pristupljeno: 04. travnja 2020.]
3. Proračun.hr <https://www.proracun.hr/Home/VodicProracun> [pristupljeno: 17. veljače 2020.]
4. TEB poslovno savjetovanje <https://www.teb.hr/novosti/proracuni-i-proracunski-korisnici/> [pristupljeno: 01. travnja 2020.]
5. Zdravi grad Poreč <https://www.zdravi-grad-porec.hr/> [pristupljeno: 25. ožujka 2020.]

POPIS TABLICA

Tablica 1. Planirani prihodi i primici "Zdravog grada Poreč" za 2019. godinu.....	41
Tablica 2. Planirani rashodi i izdaci za programsku cjelinu Projektni ured "Zdravog grada Poreč" za 2019. godinu.....	43
Tablica 3. Planirani rashodi i izdaci za sve programske aktivnosti "Zdravog grada Poreč" za 2019. godinu	46
Tablica 4. Planirani rashodi i izdaci za program Savjetovališta i psiho-socijalne podrške u zajednici "Zdravog grada Poreč" za 2019. godini	48
Tablica 5. Planirani rashodi i izdaci Programa prevencija "Zdravog grada Poreč" za 2019. godinu	50
Tablica 6. Planirani rashodi i izdaci za Program vanbolničkog liječenja ovisnosti "Zdravog grada Poreč" za 2019. godinu	52
Tablica 7. Planirani rashodi i izdaci za Program prevencija i tretmana poremećaja vezanih uz prehranu "Zdravog grada Poreč" za 2019. godinu	53

POPIS SLIKA

Slika 1. Proračunski sustav Republike Hrvatske	9
Slika 2. Logo "Zdravog grada Poreč"	37

SAŽETAK

Glavni financijski dokument države je proračun u kojem se planiraju prihodi i rashodi za sljedeću godinu kao i projekcije za iduće dvije. Osim države proračun donose županije i gradovi, dok proračunski korisnici sastavljaju financijski plan u kojem navode planirane prihode, primitke, rashode i izdatke.

Sadržaj financijskog plana strogo je reguliran zakonom, a prikazuje tko sve financira poslovanje proračunskog korisnika. U slučaju "Zdravog grada Poreč" to je proračun Grada Poreča.

Dodatak financijskom planu je njegovo obrazloženje u kojem su detaljno opisani programi koje proračunski korisnici provode. Tako obrazloženje financijskog plana "Zdravog grada Poreč" sadrži opis svih programa koje ono provodi i u kojima je veoma uspješan, pa čak i lider u Hrvatskoj.

Ključne riječi: proračun, proračunski korisnici, financijsko planiranje, financijski plan

SUMMARY

The main financial document of the state is the budget, which plans revenues and expenditures for the next year, as well as projections for the next two years. Except to the state, the budget is financial document of regions and cities, while budget users have a financial plan that lists planned revenues, receipts, expenditures and expenditures.

The content of the financial plan is strictly regulated by law, showing who finances the business of the budget user. In the case of "Healthy city Poreč" this is the budget of the City of Poreč.

An addition to the financial plan is its explanation, which details the programs that budget users implement. The explanation of the financial plan of the "Healthy city Poreč" contains a description of all the programs that it implements and in which it is very successful and even a leader in Croatia.

Key words: budget, budget users, financial planning, financial plan